

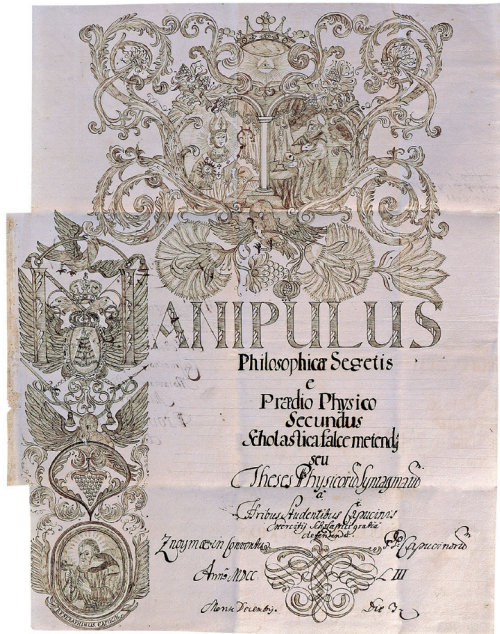
Příloha č. 1 ke studii Marka Brčáka

*Infir Scribitur bono Castoreo rickor, videt R. Studeret
 Studij Ricti Praesentis in Hradčanech in hoc Sacramenti, Gencio
 sic observacione qualifaculo, gencu apertu fclatu examinat.*

Nomen	Anger Siles	Vog.	Bohem Siles	Polon	Alta.	
Fr. L. Benjamin Zingensius.	optima	valde bona	valde bona	bona	bona	bona bona
Fr. L. Siles Götters.	Siles bona	bona	bona	Siles bona	Siles bona	frat Siles bona
Fr. L. Josephus Dretlerius.	bona	bona	bona	bona	bona	frat bona
Fr. L. Augustus Obmannus.	optima	valde bona	optima	optima	valde bona	frat optima
Fr. L. Joes Augustus Cressencius.	bona	bona	bona	bona	bona	frat bona
Fr. L. Dominus Langens.	valde bona	trava	bona	optima	optima	frat optima
Fr. L. Jacobus minor Zötlerius.	bona	bona	bona	bona	bona	frat bona
Fr. L. Josephus de Siles Sudaus.	valde bona	valde bona	valde bona	valde bona	valde bona	frat valde bona
Fr. L. Melchiorus Hapencius.	valde bona	valde bona	valde bona	valde bona	valde bona	frat valde bona
Fr. L. Abel Siles Thomaeus.	valde bona	valde bona	valde bona	valde bona	valde bona	frat valde bona
Fr. L. Augustus Gascioneus.	valde bona	bona	bona	bona	bona	frat bona
Fr. L. Antonius Wegelius.	optima	optima	optima	optima	optima	frat optima
Fr. L. Gregorius Janovius.	bona	bona	bona	bona	bona	frat bona

*In hujus fclatu in manu fclati Sudaus bono longo in Hradčanech in 14. Julij 1744
 Fr. Gregorius fclatus*

Obr. 1: Protokol vystavený při příležitosti kazatelských zkoušek konaných 14. 3. 1745 v Praze na Hradčanech (NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 127)

Obr. 2: Teze vzniklá při příležitosti závěrečné zkoušky z filozofie konané dne 3. 12. 1753 ve Znojmě (NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 126)

Calculatio Sclidi Neo. Praesentis or Universae Theologiae. - 1766. die 6 Aprilis.

Nomen	Fr. L. Antonius Bencius	Fr. L. Siles	Fr. L. Siles	Fr. L. Siles	Fr. L. Siles	Fr. L. Siles
Sclidi Banno. Thomaeus.	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o
Canonius Zingensius.	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o
Thomaeus Götters.	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o
Josephus Dretlerius.	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o
Dominus Langens.	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o	Valde Bone 2 ^o
Jacobus minor Zötlerius.	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o
Josephus de Siles Sudaus.	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o
Melchiorus Hapencius.	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o
Abel Siles Thomaeus.	Optime 2 ^o	Optime 2 ^o	Optime 2 ^o	Optime 2 ^o	Optime 2 ^o	Optime 2 ^o
Augustus Gascioneus.	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o
Antonius Wegelius.	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o	Optime 1 ^o
Gregorius Janovius.	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o	Valde Bone 1 ^o

Obr. 3: Opis protokolu s výsledky kněží-studentů ze závěrečné zkoušky z teologie 6. 4. 1766 v Praze na Novém Městě (Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae, XXII, s. 12)

Obr. 4: Josef Stern (1716–1775): sv. Tomáš Akvinský a sv. Bonaventura na nástropní fresce kapucínské knihovny v Brně (mezi 1753–1775); Sbírký Provincie kapucínů v ČR; © Ambrož Guzek

PROPOSITIONES
SCHOLASTICO - DOGMATICÆ
DE
SACRAMENTO POENITENTIÆ
ET
VIRTUTIBUS THEOLOGICIS
FIDE, SPE, & CHARITATE.

QUAS
AD MENTEM
DOCTORIS SUBTILIS
JOANNIS DUNS-SCOTI

SUB FAVENTISSIMIS AUSPICIIS
Admodum Reverendi, ac Religiosissimi in Christo Patris
P. FIRMINIANI

Palatini Neo-Stadiensis, Ordinis Minorum S. P. Francisci Capucinatorum per Boemiam, Meraviam, & Silesiam Ministri
Provincialis Meritissimi

PRÆSIDE

P. F. BENNONE Pragenfi,

Dicti S. Ordinis Sacro-Sanctæ Theologiæ Lectore

Defendendas susceperunt

In Conventu Olomucensi ad D. V. Annuntiatam

Religiosi Patrès, F. FIDELIS Boemus Egrensis,

F. EPIMACHUS Morav. Auspicensis,

Ejusdem Ordinis, & Studii Alumni.

Anno a Nativitate Christi MDCCCLIX. Mense Augusti Die 7.
horis ANTI meridie consuetis.

CUM LICENTIA ORDINARI.

OLOMUCII,

TYPE VIDUÆ HIRNLIANÆ, FACTORE JOSEPHO
ANTONIO SKARNITZL,

Obr. 5: Teze vydaná při příležitosti slavnostní disputace konané na konci teologického studia Fidela Antoniho z Chebu (1730–1774) a Epimacha Hessáka z Hustopečí (1732–1779) v konventním kostele Zvěstování Panny Marie v Olomouci (7. 8. 1759, NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 126)

RANĚNOVOVĚKÁ ŘÁDOVÁ STUDIA ČESKO-MORAVSKÉ KAPUCÍNSKÉ PROVINCE JAKO ALTERNATIVA UNIVERZITNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

MAREK BRČÁK

EARLY MODERN “STUDIA” IN RELIGIOUS ORDERS IN THE CZECH–MORAVIAN CAPUCHIN PROVINCE AS AN ALTERNATIVE TO UNIVERSITY EDUCATION

This study maps the organisation, contents, and teaching staff of theological and philosophical education in the Capuchin Order and compares it with what was common in other religious orders and at public universities, especially the Charles–Ferdinand University in Prague.

Keywords: “studia” in religious orders – Capuchins – Church history – lectors of the Czech–Moravian Capuchin Province – second scholasticism – education – Czech Lands – Early Modern Era

DOI: 10.14712/23365730.2023.2

Stejně¹ jako ostatní řeholní řády, tak i kapucíni² v raném novověku v souladu s ustanoveními tridentského koncilu kladli velký důraz na vzdělávání svých kněží,³ kteří z drtivé většiny studovali filozofii a teologii nikoliv na univerzitách, ale na soukromých řádových studiích. Některé řeholní řády působící v českých zemích v době pobělohorské si za tímto účelem dokonce zřídily „specializované“ domy, které byly primárně spojeny s výukou řádového dorostu, například cisterciáci si založili ve druhé polovině 30. let

¹ Studie navazuje a částečně volně vychází z autorovy kapitoly 7.1 *Formace, filozofická a teologická studia*, publikované v Marek BRČÁK, *Působení kapucínského řádu v Čechách a na Moravě 1599–1783*, Praha 2022, s. 369–377. Tento text však byl zásadním způsobem přepracován a rozšířen o nové poznatky zjištěné od vydání knihy. Za revizi latinských prepisů patří můj vděk PhDr. Aleně Bočkové, Ph.D.

² K dějinám kapucínského řádu v českých zemích v raném novověku jsou základní práce: Vavřinec RABAS, *Řád kapucínský a jeho působení v Čechách v 17. století*, Praha 1937; Marek BRČÁK – Jiří WOLF (edd.), *Pax et Bonum. Kapucíni v Čechách a na Moravě v raném novověku*, Praha 2020; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, podrobněji k literatuře vztahující se k historii kapucínů, a to jak domácí, tak i zahraniční, s. 19–27. Ze zahraniční provenience je nutné zmínit především monografii: Hillard von THIESSEN, *Die Kapuziner zwischen Konfessionalisierung und Alltagskultur. Vergleichende Fallstudie am Beispiel Freiburgs und Hildesheims 1599–1750*, Freiburg im Breisgau 2002, kterou pokládám za velice inspirativní, jelikož přináší řadu nových metodologických přístupů k naší tematice, např. vnímání působení řádu v souvislosti s konfesionalizačním paradigmatem či k roli a fungování řádu ve městě.

³ Antonín HRDINA (ed.), *Dokumenty Tridentského koncilu*, Praha 2015, s. 197–202.

17. století v Praze na Starém Městě kolej sv. Bernarda (tzv. Bernardinum)⁴ či premonstráti ve stejné době a lokalitě kolej sv. Norberta (tzv. Norbertinum).⁵ Tyto instituce nejen stály blízko sebe,⁶ ale fungovaly i v přímé součinnosti s arcibiskupským seminářem,⁷ který byl rovněž založen v témže období. To znamená, že premonstráti a cisterciáci na svých kolejích především bydleli a vedli komunitní život, ale hlavní část výuky absolvovali spolu s budoucími diecézními knězi v semináři, kde značnou část stolic drželi právě příslušníci těchto řádů. Dokonce se setkáme s neúspěšnou snahou, aby absolventům semináře byly udělovány univerzitní grady. Arcibiskupský seminář byl zřízen jako protiváha Karlo-Ferdinandově univerzitě, na jejíž filozofické a teologické fakultě měli tehdy dominantní postavení coby vyučující členové jezuitského řádu. To vyvolávalo v druhé čtvrtině 17. století řadu sporů mezi pražským arcibiskupem Arnoštem Vojtěchem z Harrachu (1598–1667), který byl z výkonu své funkce mj. i univerzitním kancléřem, a představiteli „starých“ řádů (kromě již uvedených lze jmenovat i dominikány, františkány, minority atd.) na jedné straně a Tovaryštvem Ježíšovým na straně druhé.⁸

Domácí řádová studia si zakládaly i další řeholní řády, byť nebyla zřízena ve speciálních domech, například při minoritském klášteře u sv. Jakuba v Praze na Starém Městě fungovala kolej sv. Bonaventury (založena roku 1621, od roku 1624 však nesla název Ferdinandova kolej, a to dle habsburského panovníka, který tehdy potvrdil její zakládací privilegia).⁹ Minorité na konci teologického studia, jež absolvovali na této koleji, hájili teze při veřejných disputacích a byl jim dokonce udělován „doktorský“ titul. To však vyvolávalo velké spory s jezuitskou univerzitou,¹⁰ která v roce 1706 dosáhla vydání panovníkova dekretu, jenž stanovil, že tyto tituly s konečnou platností nemají práva veřejnosti a mají účinnost pouze uvnitř tohoto františkánského řádu.¹¹

Stejně vehementně napadali jezuité a jimi spravovaná Karlo-Ferdinandova univerzita i dominikánská řádová studia,¹² z nichž nejvýznamnější, tzv. *studium generale*, v rámci

⁴ Hedvíka KUCHAROVÁ, *Cisterciácká kolej Bernardinum v Praze v 17. a 18. století*, in: Kateřina Charvátová (ed.), 900 let cisterciáckého řádu: sborník z konference konané 28.–29. 9. 1998 v Břevnovském klášteře v Praze, Praha 2000, s. 193–213.

⁵ Hedvíka KUCHAROVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum v Praze. Alternativy univerzitního vzdělání v 17. a 18. století*, Praha 2011.

⁶ Dnes na jejich místě lze nalézt Obecní dům a obchodní dům Kotva.

⁷ Jan VICHRA, *Pražský arcibiskupský seminář a jeho studenti v 17. a 18. století*, Documenta Pragensia 11, 1993, s. 123–134.

⁸ Ve sporu se angažovali na straně arcibiskupa i kapucín Valerián Magni (1586–1661) a Basilius z Aire (1591–1665) jako jeho spolupracovníci. Z velmi bohaté literatury k tématu lze uvést alespoň: Ivana ČERNÉJOVÁ, *Správní a institucionální vývoj pražské univerzity*, in: táž (ed.), *Dějiny Univerzity Karlovy, II*, Praha 1995, s. 23–57, zde s. 23–34; Alessandro CATALANO, *Zápas o svědomí. Kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu (1598–1667) a protireformace v Čechách*, Praha 2008, passim; Týž, *Die Funktion der italienischen Sprache während des Episkopats des Prager Erzbischofs Ernst Adalbert von Harrach (1623–1667) und die Rolle des Kapuziners Basilius von Aire (1591–1665)*, Folia Historica Bohemica (dále FHB) 27/1, 2012, s. 99–134.

⁹ Marie HAASOVÁ, *Z dějin minoritské koleje u sv. Jakuba v Praze*, in: Jiří Beran (ed.), *Akademiku Václavu Vojtěškovu k 75. narozeninám pracovníci archivu ČSAV*, Praha 1958, s. 57–69.

¹⁰ Jezuité kromě toho kolegiátům a regentům minoritské koleje v prvních desítkách let existence této instituce vyčítali neznalost obou zemských jazyků, jelikož z drtivé většiny mezi nimi byli zastoupeni Italové. M. HAASOVÁ, *Z dějin minoritské koleje*, s. 67.

¹¹ Národní archiv (dále NA) Praha, Archiv pražského arcibiskupství (dále APA), inv. č. 3358, kart. č. 2045, sign. 110/4; Srov. Ivana ČERNÉJOVÁ, *Kapitoly z dějin pražské univerzity 1622–1654*, Praha 1992, s. 113.

¹² Tomáš ČERNUŠÁK, *Proměny řádového školství dominikánů v českých zemích (Nástin vývoje ve 13.–18. století)*, Sborník prací Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně: řada společenských věd 21, 2006, s. 3–10; týž, *Dominikánské řádové školství na Moravě v 17. a 18. století ve světle pramenů z Moravského zemského*

českých zemí se nacházelo při konventu v Praze na Starém Městě (kostel sv. Jiljí), a to nejen z důvodu jejich veřejného vystupování (slavnostní disputace atd.),¹³ ale i z důvodu výkladu teologických otázek, jelikož dominikánský tomismus byl nepřijatelný pro zastánce jezuitské scholastiky (viz dále).¹⁴ Velice silné averze ze strany jezuitů¹⁵ vyvolala i snaha piaristů v 50. letech 18. století o povznesení jejich řádového filozofického studia v Lito-myšli na veřejnou „univerzitu“, kterou silně podporoval tehdejší majitel panství František Václav z Trauttmansdorffu (1677–1753), čímž by došlo k narušení jezuitského monopolu ohledně správy univerzit nacházejících se v českých zemích (Praha, Olomouc, Vratislav). Toto úsilí nemohlo být úspěšné, jelikož panovnice Marie Terezie (1717–1780) požádala o stanovisko pražskou univerzitu, která ho z pochopitelných důvodů vydala záporné.¹⁶ Z významnějších řádových studií je nutné na tomto místě uvést alespoň ještě pražské školy při klášteře augustiniánů na Malé Straně (kostel sv. Tomáše)¹⁷ a konventu františkánů na Novém Městě (kostel P. Marie Sněžné).¹⁸ Z textu je jasně patrné, že jednotlivé řeholní řády působící v českých zemích v raném novověku obvykle svá řádová studia zakládaly při provinčních ústředích, která se většinou až na výjimky nacházela v Praze.

V kapucinském řádu se lze setkat s řádovými studii od roku 1567, kdy bylo založeno první takovéto studijní učiliště filozofie a teologie v Římě.¹⁹ Roku 1575 bylo do řádových konstitucí vloženo nařízení, aby si každá provincie založila pro vzdělání svého řeholního dorostu podobné studijní domy.²⁰ S řádovými studii kapucínů v českých zemích se setkáme

archivu v Brně, Vlastivědný věstník moravský 58/1, 2006, s. 42–48; Týž, *Klášteří škola dominikánů u sv. Michala v Brně v novověku*, Brno v minulosti a dnes 19, 2006, s. 77–86; Hedvíka KUCHAROVÁ, *Abriss der Organisation der Ordensschulen bei den Dominikanern in der böhmischen Provinz in 17. Jahrhundert und in der ersten Hälfte des 18. Jahrhunderts*, Acta Comeniana 14 (38), 2000, s. 133–160.

¹³ Z let 1640–1693 se dochovala celá řada podání vyhotovených akademickým magistrátem odeslaných do Vídně proti veřejným disputacím a zveřejňování tezí přednesených dominikány u sv. Jiljí. Jezuitské úsilí bylo korunováno úspěchem, když Leopold I. v roce 1694 nejdříve zakázal v Praze veškeré veřejné akademické slavnostní akty mimo Karlo-Ferdinandovu univerzitu. V následujícím roce dokonce vyzval místodržitelství, aby ve stejném duchu zakročilo proti dominikánským studiím v Chebu a Českých Budějovicích. Národní archiv Praha (dále jen NA Praha), Jesuitica, inv. č. 178, kart. č. 115, sign. CXV/2. Stov. I. ČORNEJOVÁ, *Správná a institucionální vývoj pražské univerzity*, s. 39.

¹⁴ Jakub ZOUHAR, *Generální studium dominikánů u sv. Jiljí v Praze v 17. a 18. století*, in: Martin Čapáský – Pavel Šopák (edd.), *Historie 2002. Celostátní studentská vědecká konference* (3. 12.–4. 12. 2002), Opava 2003, s. 114–137; Týž, *Česká dominikánská provincie v raném novověku (1435–1790)*, Praha 2010, s. 139–150.

¹⁵ Nevraživost či otevřeně nepřátelství jezuitského řádu, který s výjimkou Salcburku měl v raném novověku výsadní či alespoň zásadní postavení na filozofických a teologických fakultách jednotlivých univerzit nacházejících se na území Svaté říše římské národa německého, vůči provinčním řádovým studiím není jen záležitost českých zemí, ale i dalších zemí, například vídeňští jezuité takto napadali tamní studia benediktinů, dominikánů, karmelitánů, minoritů a zejména piaristů. Rudolf KINK, *Geschichte der kaiserlichen Universität Wien*, I, Wien 1854, s. 415, 421–422; I. ČORNEJOVÁ, *Kapitoly z dějin pražské univerzity*, s. 129, 136, 148.

¹⁶ Archiv Univerzity Karlovy (dále AUK), Rukopisy, sign. A 32 II, *Acta et conclusa facultatis philosophicae*, s. 380, 384, 388, 392, 402, 406. Stov. Metoděj ZEMEK – Jan BOMBERA – Aleš FILIP, *Piaristé v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 1631–1950*, Prievidza 1992, s. 98, 207–208.

¹⁷ NA Praha, Augustiniáni obutí – provinciálát a konventy, Praha, Rkp., inv. č. 460, Spisy, inv. č. 14, kart. č. 8; Veronika SLADKÁ, *Augustiniánská knihovna u sv. Tomáše v Praze*, II. část: *Období reformace a protireformace (do konce 17. století)*, *Knihy a dějiny* 24/1-2, 2017, s. 29–66, s. 55–57.

¹⁸ NA Praha, Františkáni – provinciálát a konventy, Praha, Spisy, inv. č. 916, kart. č. 26, *Řádové studium v Praze, these, jmenování lektorů (1674–1783)*; Martin ELBEL, *Bohemia Franciscana: františkánský řád a jeho působení v českých zemích v 17. a 18. století*, Olomouc 2001, s. 44–45.

¹⁹ Melchiorre [TURRADO] DE PODLABURA, *Historia generalis Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum*, I–III (=Bibliotheca seraphico-capuccina 7–10), Romae 1947–1951, tom. I, s. 222.

²⁰ Tamtéž, s. 219–220; Jan Bernd ELPERT, *Kein Bruder soll sich anmaßen, ein eigentliches Studium zu verfolgen. Die Kapuziner und die Philosophie – Ein Streifzug durch die intellektuelle, philosophische Entwicklung des*

téměř od počátku jejich zdejšího působení (1599),²¹ kdy už v první skupině kapucínů, kterou vedl Vavřinec z Brindisi (1599–1619) byli zastoupeni řádoví lektori, kteří měli zajistit výuku filozofie a teologie u dorostu pocházejícího z českých zemí.²² Nicméně vyučování mohli lektori zahájit teprve v okamžiku, kdy do řádu začali skutečně vstupovat první kapucíni pocházející z českých zemí, k čemuž došlo v roce 1601, kdy do tehdejšího Česko-rakousko-štyrského generálního komisariátu vstoupili první novicové.²³ Tito začali při hradčanském klášteře studovat filozofii v rámci řádové formace v roce 1605,²⁴ a to pod dohledem lektora Sylvia z Bassana.²⁵ V textu však bude dále věnována pozornost až řádovým studiím, která fungovala již v rámci česko-moravské provincie ustanovené v roce 1673,²⁶ a to vzhledem k dochované pramenné základně k tomuto tématu. Ta je k dispozici zejména pro období 1673–1783,²⁷ nikoliv však pro předcházející etapu 1599–1673, kdy byly kapucínské kláštery nacházející se v českých zemích po většinu této doby spravovány v rámci česko-rakouské provincie.²⁸

Než však bude přikročeno k popisu průběhu studia na kapucínských řádových učilištích, je nutné si více přiblížit jejich studenty. Do kapucínského řádu byl uchazeč přijat na základě rozhodnutí provinčního ministra po poradě s jeho definitivy. Oproti současnosti nenásledovalo žádné období kandidatury, ale přijatý nastoupil rovnou do noviciátu. Provinční ministr přitom hned na počátku formace určil typ noviciátu, do něhož bude uchazeč zařazen. Kapucínský řád, tak jako ostatní mužská řeholní společenství, měl totiž v této době dvě různé formace. Jednu pro bratry laiky a druhou pro budoucí kněze. Z tohoto důvodu měl řád i dva noviciáty, které se od sebe lišily typem výuky. Oba připravovaly budoucí řeholníky na jiné

Kapuzinerordens im 16. und frühen 17. Jahrhundert, in: Sabrina Ebbersmeyer – Helga Pimer-Pareschi – Thomas Ricklin (edd.), *Sol et homo. Mensch und Natur in der Renaissance. Festschrift zum 70. Geburtstag für Eckhard Keßler*, Paderborn 2008, s. 349–393, zde s. 356–357.

²¹ Konkrétně první kapucíni přišli do Prahy dne 13. 11. 1599 na základě pozvání od arcibiskupa Zbyňka Berky z Dubé (1551–1606). O datu příchodu informuje dopis (14. 11. 1599) pražského arcibiskupa Zbyňka Berky z Dubé vídeňskému biskupu Melchioru Kleslovi (1552–1630): „(...) dass die vier Patres Capucinatorum gestern Abents spaat zu uns alhie eingelangt [(...)], že se k nám včera pozdě večer dostavili čtyři otcové kapucíni.“ Přepis dopisu lze nalézt v NA Praha, Kapucíni – provincialát a konventy, Praha (dále jen ŘK), Rkp., inv. č. 5, *Correspondentia Romana racione introducendorum in Boemiam Capucinatorum*, fol. 12r–12v. Podrobněji k příchodu kapucínů do Prahy M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 116–132; František TISCHER, *Uvedení řádu kapucínů do Čech okolo roku 1600*, *Věstník Královské české společnosti nauk* 8, 1907, s. 1–55.

²² M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 117–118.

²³ NA Praha, ŘK, Rkp., inv. č. 36, *Catalogus Patrum et Fratrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, s. 3.

²⁴ Tamtéž, inv. č. 98, *Protocollum seu Liber provinciae*, fol. 40r.

²⁵ Sylvius z Bassana (*Sylvius Bassanensis*) byl členem benátské provincie, do česko-rakouského prostoru přišel v roce 1602. Je doložen jako italský kazatel (1605–1607) a lektor filozofie (1605–1608) a teologie (1608–1609) v Praze na Hradčanech. Dále zde působil jako provinční definitoř (1607–1609). Zemřel 3. 10. 1609 v Padově. Bio-bibliografická databáze řeholníků v českých zemích v raném novověku (dále jen BBDR): <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/1.dll?hal~1000117282>> [cit. 12. 12. 2022]. Jeho elogium lze nalézt v: Kapucínská provinční knihovna Praha (dále jen KPK), Rkp., inv. č. 390, *Liber seu Protocollum totius Provinciae Boemo-Austriacae Styriacae Ordinis Fratrum Minorum Capucinatorum* (KPK Praha, Rkp., inv. č. 390–412, Provinční anály, tom. I–XXIV, dále jen jako *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae* a příslušný díl), s. 125–126.

²⁶ *Decretum divisionis totius Provinciae Bohemo-Austriacae Fratrum Capucinatorum in duas, scilicet Bohemicam et Austriacam, factae auctoritate Pontificia, a Reverendissimo Patre Stephano a Cesena, Ministro generali, in Comitibus provincialibus, habitis in loco nostro Viennae intra urbem, anno Domini 1673, die 28. Aprilis et typis mandatum in eadem Civitate*, Viennae 1673.

²⁷ Základní aktový materiál k fungování řádových studií česko-moravské kapucínské provincie se nachází v: NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 124, 126–127.

²⁸ K činnosti kapucínů v českých zemích v tomto období podrobněji M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 116–213.

úkoly. Při rozdělování nových adeptů do noviciátů se vycházelo především z jejich znalosti latinského jazyka,²⁹ jež byla nezbytná pro budoucí kněze, tj. kleriky (*clerici*). Situace, že by se bratr laik stal později klerikem či dokonce knězem, nastávala jen velmi výjimečně, a to pouze tehdy, když dodatečně prokázal předpoklady vhodné ke studiu a následně při něm obstál.³⁰

Na základě dochovaných katalogů kandidátů vstupu česko-moravské kapucínské provincie lze zjistit, že kapucíni ve sledovaném období nepřijímali automaticky každého kněžského kandidáta, například v letech 1720–1735 ze 746 žadatelů vzali pouze 240 (32,2 %), tj. bezmála jednoho ze tří.³¹ Žadatelé obvykle nebyli přijati ihned, ale až na druhý nebo třetí pokus, řada z adeptů tak nakonec vstoupila do jiného řeholního řádu (nejčastěji zastoupeni františkáni, bosí augustiniáni, premonstráti), který je pak uveden v poznámce. V té je někdy sdělen i důvod odmítnutí, nejčastěji nedostatečné studijní nadání, nízký věk (*syntaxista*, *poeta*³²) či fyzická zdatnost.³³

Na základě geografického původu lze říci, že většina budoucích kapucínských kněží pocházela z českých zemí,³⁴ a to především z městského³⁵ prostředí,³⁶ často přímo z míst, kde řád působil.³⁷ Dále víme, že ke vstupu do řádu musel mít adept dostatečný věk a legitimní původ.³⁸ Průměrný věk u noviců-kleriků při vstupu do česko-moravské provin-

²⁹ Výuka totiž na řádových studiích probíhala, tak jako na univerzitách, v latině. M. [TURRADO] DE PODLABURA, *Historia generalis Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum*, II/1, s. 301.

³⁰ V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 64–65; Cuthbert HESS, *Kapucíni jako literáti*, *Studia Capuccinorum Boziniensia* (dále jen SCB) 7, 2022, s. 147–179, zde s. 153 (z anglického originálu přeložil a opoznámkoval Ladislav TKACÍK; text poprvé vyšel jako kapitola s názvem *The Capuchin make Literature* v knize Cuthbert HESS, *The Capuchins. A Contribution to the History of Counter-Reformation*, London 1928, s. 397–430).

³¹ I další řeholní řády (například piaristé, jezuité) si v této době pečlivě vybíraly své kandidáty, srov. M. ZEMEK – J. BOMBERA – A. FILIP, *Piaristé*, s. 193–194, 197; Kateřina BOBKOVÁ-VALENTOVÁ, *Každodenní život učitele a žáka jezuitského gymnázia*, Praha 2006, s. 18.

³² V poznámce je uvedeno, že kandidát byl teprve ve čtvrtém ročníku gymnázia (*syntaxista*) a pátém ročníku (*poeta*) gymnázia. K těmto jednotlivým ročníkům gymnázia blíže K. BOBKOVÁ-VALENTOVÁ, *Každodenní život*, s. 54.

³³ NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 30, kart. č. 132, *Nomina Candidatorum pro Clericatu Provinciae Boemiae, Moraviae et Silesiae Ordinis Minorum Capuccinorum*.

³⁴ Celkem v letech 1673–1783 úspěšně prošlo noviciáty pro budoucí kněze 1696 kapucínů, kteří na jeho konci složili řádové sliby, z nichž drtivá většina pocházela z českých zemí (1610, tj. 94,7 %, konkrétně 975 z Čech, 419 z Moravy, 194 ze Slezska, jen výjimečně mezi nimi byli zastoupeni jedinci z Horní a Dolní Lužice 15 a z Kladska 7). Ostatní kapucíni přišli do provincie z různých koutů Evropy 84 (5,2 %): z území dnešního Rakouska (29) a Německa (26, především z Bavorska), z tehdejšího Polského království (8), z Uher (5), z území tehdejšího raně novověkého Lucemburska (5), Pruska (4), z Apeninského poloostrova (4), z území dnešní Francie (1), Slovinska (1) a Dánska (1). Jen u dvou řeholníků se nepodařilo určit lokalitu jejich původu. Jedná se o Wolfganga Temela *Brithalensis* (1681–1741) a Josefa z Leonisse Klammerta *Durchlassensis* (1741–1781). Uvedeno na základě *Catalogus Patrum et Fratrum Capuccinorum Provinciae Boemiae*, s. 22–91.

³⁵ Mezi léty 1673–1783 do česko-moravské provincie vstoupilo pouze 14 kapucínů aristokratického původu (z toho jen 11 se stalo kněžství, tři si dobrovolně vybrali laickou dráhu). Většina urozených kapucínů však nepocházela z hraběcích či panských rodů, ale pouze z nobility rytířské či dokonce pouze erbovnícké. Mezi kapucíny, kteří měli vyšší šlechtický původ ve sledovaném období, nalezneme členy těchto rodů: Lažanští z Bukové, Sedlničtí z Choltic, Troyer z Troyersteinu či Valdštejnové. V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 62–63; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 268; *Catalogus Patrum et Fratrum Capuccinorum Provinciae Boemiae*, s. 3–4, 11, 15, 18, 20–22, 27–29, 35, 39, 43, 51, 74.

³⁶ Zjištěno dle *Catalogus Patrum et Fratrum Capuccinorum Provinciae Boemiae*, s. 22–91.

³⁷ Seznam lokalit uveden v: Marek BRČÁK, *Strategie kapucínského řádu při zakládání řeholních domů v českých zemích v raném novověku*, FHB 33/1, 2018, s. 217–237.

³⁸ V provinčním archivu se zachovala řada pramenů potvrzujících řádný původ jednotlivých kapucínů, například NA Praha, ŘK, Listiny, inv. č. 121, Purkmistr a rada města Tovačova vydávají rodný a zachovací list Antonínovi Lieboswarskymu (14. 12. 1726, Tovačov), v řádu je uváděn jako Bernardus z Tovačova (1717–1785);

cie v letech 1673–1783 byl 19,8.³⁹ V době začátku studia měl tedy klerik cca 23 let, jelikož je třeba připočíst dobu strávenou v noviciátu a v tzv. klerikální praxi (viz dále). K tomu, aby byl uchazeč zařazen do noviciátu pro kleriky a měl tudíž šanci stát se knězem, byla nutná znalost latiny, z čehož vyplývá, že jedinec musel předtím studovat na univerzitě či alespoň některé z městských škol, např. jezuitském či piaristickém gymnáziu,⁴⁰ což opět ukazuje spíše na měšťanský původ jednotlivých adeptů.⁴¹ Například absolventem jezuitského gymnázia v Jihlavě byl provinční ministr Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy (1668–1732),⁴² který je zde uváděn v letech 1679/80 (*parva*) – 1684/1685 (*rhetor*).⁴³ Naopak piaristickým gymnáziem v Mikulově prošel dlouholetý provinční ministr moravské provincie Julián Meller z Mikulova (1740–1814),⁴⁴ a to v letech 1752/1753 (*parva*) – 1757/1758 (*rhetor*).⁴⁵

inv. č. 123, Jan František Josef Rivola (1649–1734), probošt v Hradišti sv. Hypolita u Znojma, vydává rodný list Janu Wilibaldovi Simonikovi (3. 2. 1731, Hradiště sv. Hypolita), v řádu je uváděn jako Maxentius ze Znojma (1726–1798).

³⁹ Údaje vypočítány na základě *Catalogus Patrum et Fratrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*.

⁴⁰ Doklady o absolvování těchto gymnázií lze najít jednak v osobních složkách jednotlivých řeholníků a jednak v matrikách těchto gymnázií. Studium těchto matrik (viz níže) dokazuje, že drtivá většina kapucinských kněží, pocházejících buď z Jihlavy, či Mikulova, prošla ve sledovaném období zdejšími řádovými gymnázii. V matrikách se o tom často objevuje u absolventů, kteří se rozhodli pro řeholní povolání, i poznámka, v našem případě nejčastěji: „*factus Capucinus*“.

⁴¹ Sociální původ je obtížně zjištělný i v jiných řeholních řádech či u diecézního kněžstva. Srov. k sociálnímu původu jezuitů (Ivana ČORNEJOVÁ – Anna FECHTNEROVÁ, *Životopisný slovník pražské univerzity. Filozofická a teologická fakulta 1654–1773*, Praha 1986, s. XXIII–XXIV), piaristů (Jan BOMBERA, *Počet a původ piaristů v českých zemích do r. 1748*, Jižní Morava 10, 1974, s. 92–94, zde s. 93), diecézních kněží moravských (Rudolf ZUBER, *Osudy moravské církve v 18. století*, II, Olomouc 2003, s. 141–143; Pavel PUMPR, *Nižší klérus na Moravě mezi stavem a profesí: Kariéry a sociálně-majetkové poměry kněží olomoucké diecéze v letech 1741–1783*, Brno 2020, s. 61–65) nebo českých (Zdeňka KOKOŠKOVÁ – Marie RYANTOVÁ, *Sociální a kulturní úroveň nižšího kléru ve druhé polovině 17. století a v prvních desetiletí 18. století*, in: Zdeňka Hledíková – Jaroslav Polc (edd.), *Pražské arcibiskupství 1344–1994. Sborník statí o jeho působení a významu v české zemi*, Praha 1994, s. 150–163, zde s. 151–152; Pavla STUHLÁ, *Prachatický vikariát 1676–1750. Výbrané otázky církevní správy*, Praha 2004, s. 230–231).

⁴² Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy (křestním jménem František, v pramenech uváděn jako Ludovicus Antonius Iglavienis), narozen 28. 9. 1668, oblačka 22. 4. 1690 v Nise, sliby 22. 4. 1691 v Nise, po dokončení formace je doložen jako lektor: filozofie (Vratislav 1701–1704, Brno 1705–1706) a teologie (Brno 1706–1708; Praha-Hradčany 1708–1709). Dále se stal kvardiánem ve Vratislavi (1709–1711) a v Praze na Hradčanech (1712–1714). Posléze byl zvolen provinčním ministrem česko-moravské provincie (1714–1717). Následně se v letech 1717–1718 jako zástupce česko-moravské provincie zúčastnil generální kapituly v Římě. Po svém návratu byl ustanoven vikářem v Praze na Hradčanech (1718–1720). V letech 1720–1723 podruhé vykonával úřad provinčního ministra. Poté opět zastával post vikáře v Praze na Hradčanech (1723–1725). Dále dlouhodobě působil jako kvardián při konventech: Praha-Hradčany (1725–1726), Brno (1726–1727), Olomouc (1728–1729) a opět Brno (1729–1731). V závěru života vykonával úřad vikáře v Brně (1731–1732). Kromě všech výše uvedených funkcí vykonával v letech 1709–1714, 1718–1720, 1726–1732 úřad provinčního definitora. Zemřel dne 7. 5. 1732 v Brně. BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000104062>> [cit. 17. 11. 2022].

⁴³ Státní okresní archiv (dále jen SOKA) Jihlava, Latinské a německé gymnázium Jihlava, inv. č. 10, *Album studiosorum* (nepaginováno).

⁴⁴ Julián Meller z Mikulova (křestním jménem Jakub, v pramenech uváděn jako Julianus Nicolsburgensis), narozen 22. 7. 1740, oblačka 29. 7. 1758 v Českých Budějovicích, sliby 29. 7. 1759 v Českých Budějovicích, kněžské svěcení 24. 8. 1763 ve Výškově. V provincii působil především jako lektor filozofie (1768–1771 v Žatci, 1771–1773 v Chrudimi) a teologie (1773–1774, 1777–1781 v Praze na Novém Městě, 1774–1775 v Brně, 1775–1777 v Olomouci). Poté zastával úřady vikáře ve Znojmě (1781–1782) a kvardiána v Praze na Novém Městě (1782–1783). V roce 1783 se stal členem moravské provincie, kde byl nejdříve kvardiánem v Brně (1783–1785). V roce 1785 byl zvolen provinčním ministrem moravské provincie, tuto funkci vykonával až do své smrti (4. 10. 1814 v Brně). BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115976>> [cit. 17. 11. 2022].

⁴⁵ NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 31, kart. č. 167, složka Julián Jakub Bohumír Meller; SOKA Břeclav se sídlem v Mikulově, Gymnázium Mikulov 1654–1945, inv. č. 5, *Liber calculorum suorum a Professoribus et Magistris*

Z hlediska dosaženého vzdělání, a to jak dle seznamů kandidátů vstupu, tak i dle dochovaných provinčních katalogů členů, měla být většina noviců-kleriků česko-moravské provincie (1673–1783) před vstupem do řádu posluchači filozofie na univerzitě anebo v diecézním⁴⁶ semináři⁴⁷ (1. ročník – *Logicus* 22,92 %; 2. ročník – *Physicus* 6 %; 3. ročník – *Metaphysicus* 17,5 %; absolventi filozofie – *Philosophus absolvens* 1,53 %; u 14,11 % – *Philosophus* nelze rozpoznat, v jaké fázi studia filozofie byl; celkem 62,06 %).⁴⁸ Skutečnost jsem se snažil doložit i prameny univerzitní provenience, bohužel matrika filozofické fakulty Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze pro sledované období nereflexuje imatrikulované studenty (na rozdíl od matrik právnické a lékařské fakulty), ale pouze ty, kteří na ní získali titul bakaláře či magistra.⁴⁹ Matriky filozofické fakulty v Olomouci a ve Vratislavi jsem prozatím neměl možnost studovat. Tezi, že kapucíni před vstupem do řádu absolvovali alespoň nějaké přednášky z filozofie, tedy definitivně potvrdí až další výzkum. Tomu by však nasvědčoval i poměrně vysoký průměrný věk vstupu (19,8 let, viz výše), a to i v porovnání s ostatními řády, například u jezuitů byl mezi 15–17⁵⁰ či u piaristů cca 18 let;⁵¹ tyto řády přijímaly tedy mladíky během posledního ročníku – *Rhetor* – gymnázia či těsně po jeho absolvování.

Dále jedna třetina budoucích kapucínských kněží absolvovala alespoň nějakou městskou školu či gymnázium (32,18 % – *Rhetor*). V menšině pak byli novicové, kteří se pro kapucínský řád rozhodli během studia teologie (4,34 % – *Theologus*).⁵²

Minoritní je zastoupení kapucínů, kteří měli dokončenou právnickou nebo lékařskou fakultu či byli v nejruznějším stádiu studia na těchto fakultách (*Jurista*,⁵³ *Medicus*⁵⁴) před-

suis tulerunt Nicolsburgensis Scholarum Piarum gymnasii discipuli (...) anno scholastico MDCCLIV, fol. 7r, 10r, 13v.

⁴⁶ Přestupy bohoslovců studujících na diecézních seminářích do řeholních řádů byly sice vnitřními předpisy těchto institucí přísně zakázány, přesto k nim docházelo. J. VICHRA, *Pražský arcibiskupský seminář*, s. 127, 132.

⁴⁷ Kromě pražského arcibiskupského semináře lze uvést například diecézní seminář hradecké diecéze, který fungoval v centru tohoto biskupství od roku 1714. Ladislav HOLOUBEK, *Život a výuka v hradeckém semináři 1714 do konce roku 19. století*, in: Petr Polehla (ed.), 350. let Královéhradecké diecéze, Červený Kostelec 2015, s. 209–233.

⁴⁸ Tuto statistiku potvrzuje výzkum polského historika K. Doly, který uvádí, že v letech 1686–1736 a 1744–1752 žádalo v Nise o vstup do řádu celkem 490 kandidátů, z toho bylo: 159 (*Rhetor*), 114 (*Logicus*), 106 (*Physicus*), 72 (*Philosophus*), 63 (*Metaphysicus*), 31 (*Theologus*) a 5 (*Jurista*). Kazimierz DOŁA, *Kapucyni w Nysie 1658–1810*, Opole 2012, s. 157.

⁴⁹ AUK, Matriky, sign. M22, *Matricula universitatis Pragensis, rectorum, decanorum, professorum et specialim in facultate philosophica graduatorum ab anno nationis MDCLIV*; srov. Milan MOSKOŘ, *Skladba a uplatnění inteligence vychovávané pražskou filozofickou fakultou v letech 1654–1730*, Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis 27/2, 1987, s. 81–108.

⁵⁰ K. BOBKOVÁ-VALENTOVÁ, *Každodenní život*, s. 9.

⁵¹ M. ZEMEK – J. BOMBERA – A. FILIP, *Piaristé*, s. 199.

⁵² Údaje získány na základě *Catalogus Patrum et Fratrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, s. 22–91.

⁵³ Původně studoval práva například již zmíněný Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy. Tamtéž, s. 31.

⁵⁴ Například lékařem před vstupem do řádu byl Romuald Zeppel z Mostu (1725–1781, křestním jménem Jan Nepomuk Ignác, v pramenech uváděn jako Romualdus Pontensis), který po dokončení formace odešel jako misionář do Ruska (1754–1781), působil v Moskvě (1754–1760) a Astrachani (1760–1781), kde dne 11. 7. 1781 zemřel. Během svého misijního působení, mj. léčil i kalmyckého chána Donduka-Dašima (†1761). Marek BRČÁK – Jiří WOLF, *Působení kapucínů v česko-moravské provincie v zahraničních misích v 17. a 18. století*, in: tíž (edd.), *Pax et Bonum*, s. 131–148, s. 146–147; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 251–252. Dalším lékařem, který vstoupil do kapucínského řádu a jenž byl absolventem Karlo-Ferdinandovy univerzity (imatrikulován 15. 7. 1716), byl František Josef Sandrich z České Lípy (1699–1772), který do kapucínského řádu vstoupil dne 23. 1. 1723. *Catalogus Patrum et Fratrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, s. 48; Karel KUČERA – Miroslav TRUC (edd.), *Matricula Universitatis Pragensis 1657–1783*, Praha 1968, s. 43.

tím, než vstoupili do řádu. V ojedinělých případech vstoupili do řádu diecézní kněží⁵⁵ či do něho přestoupili⁵⁶ členové jiných řeholních řádů, kterým pak bylo studium na řádových studiích prominuto. Stejně tak kapucínům, kteří absolvovali část studia filozofie a teologie ještě před vstupem do řádu, bylo též studium filozofie či teologie na domácím řádovém učilišti výrazně zkráceno či zcela opušteno.⁵⁷

V kapucínském řádu od přijetí do řádu k samotnému studiu na filozofických a teologických řádových studiích vedlo několik přípravných kroků. Nejprve budoucí kapucínští kněží museli absolvovat roční noviciát, kde byli seznamováni především s řeholní kázní a vyučováni v ní. Po skončení noviciátu skládali kapucíni řeholní sliby. U *Fratres* tím formace byla de facto ukončena, naopak u *Clerici Novitii*, kteří po složení slibů byli vedeni již jen jako *Clerici*, vlastně teprve začínala.⁵⁸ Před započítáním vlastního studia musel klerik žít dva až tři roky, ve výjimečných případech až čtyři, v některém klášteře, kde se věnoval prohloubení svého duchovního života, domácím pracím (často zastával např. službu kostelníka) a přípravě na další studium. Tato povinná praxe kleriků je v pramenech označována jako *exercitia laborum clericalium* nebo *clericalis disciplina*, případně *occupatus clericalibus officiis et laboribus*.⁵⁹ Z toho důvodu budoucí kapucínští kněží začali studovat na filozofickém učilišti nejdříve po třech letech strávených v řádu, tj. cca ve 23 letech, když přihlédneme k průměrnému roku jejich vstupu (viz výše).

Po povinné praxi, která napomohla k upevnění řeholního ducha, musel klerik prokázat, že je schopen dalšího filozofického a teologického studia. Předmětem zkoušky nařazené generální kapitulou již od roku 1596 byla gramatika neboli zkouška ze znalosti latiny.⁶⁰ Pokud klerik obstál ve zkoušce z gramatiky, stal se klerikem-studentem (*Clericus studens*) a v následujícím roce se začal vzdělávat ve filozofii, kterou za normálních okolností studoval tři roky. Často se ale stávalo, že klerik při zkoušce z gramatiky propadl, čímž ztratil naději na dosažení kněžství a stal se z něho tzv. *Clericus perpetuus* neboli trvalý klerik, který pak vykonával manuální práci v klášteře.⁶¹

⁵⁵ Původně diecézním knězem byl například Jan Maria Olitzer z Kutné Hory (1653–1728, křestním jménem Vavřínek, v pramenech uváděn jako Ioannes Maria Kutenbergensis), mj. měl doktorát z teologie a církevního práva, působil jako kaplan ve Slatinách a jako farář v Trojovicích a Chroustovicích na Chrudimsku. Do kapucínského řádu vstoupil v roce 1708 a v roce 1715 byl ustanoven německým kazatelem při řádovém kostele v Mnichově Hradišti. Velmi brzo po příchodu do této lokality se stal oblíbencem místní hraběnky Marie Markéty z Valdštejna (1687–1728), která si ho vybrala za svého zpovědníka, v této pozici je uváděn od roku 1717 až do své smrti. Josef Vítězslav ŠIMÁK, *Máti kapucínů*, in: Od pravěku k dnešku (sborník prací z dějin československých k šedesátým narozeninám Josefa Pekaře), Praha 1930, s. 163–183; Jiří HRBEK, *Barokní Valdštejnové v Čechách*, Praha 2013, s. 333–341; též, *Proměny valdštejnské reprezentace. Symbolické sítě valdštejnského rodu v 17. a 18. století*, Praha 2015, s. 345–346, 356–359.

⁵⁶ K přestupům řeholníků ke kapucínům například NA Praha, ŘK, Listiny, inv. č. 156, Kardinál Antonín Ondřej Galli (†1767), papežský penitenciář povoluje přestup františkána Alexandra Michálka ke kapucínům (23. 11. 1765, Řím); SOA Litoměřice, Valdštejnská sbírka, inv. č. 4816, Spisy a korespondence k přestupu minority Jana Nepomuka Deyma ke kapucínům (z let 1764–1766).

⁵⁷ NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 30, kart. č. 132–135, Výroční katalogy česko-rakouské a česko-moravské provincie (1675–1779).

⁵⁸ Pavel PRIHATNÝ (ed.), *Konstituce sv. Eufémie (Řím, 1536)*, SCB 2, 2014, s. 13–67, zde s. 19–20; V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 66.

⁵⁹ Hilarin [FELDER] VON LUZERN, *Die Studien im ersten Jahrhundert des Kapuzinerordens*, in: Melchior [Pineda Capo] A Benisa (ed.), *Liber Memorialis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum Quarto Jam Ple-no Saeculo ab Ordine Condito (1528–1928)* (=Supplementum ad Annalecta Ordinis Minorum Capuccinorum 44, dále jen AOMC), Romae 1928, s. 79–130, zde s. 106.

⁶⁰ Viz edice nařízení generální kapituly z roku 1596: AOMC 5, 1889, s. 133–141, s. 135 (§5).

⁶¹ V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 67.

Stejně jako u ostatních řeholních řádů⁶² bylo studium filozofie i na kapucínských řádových učilištích založeno stále ještě na výuce Aristotelova díla.⁶³ V této souvislosti je třeba uvést, že období baroka je ve střední Evropě skutečně oprávněně nazýváno obdobím tzv. druhé scholastiky.⁶⁴ V prvním ročníku filozofického studia byla vyučována logika. Nejednalo se však o studium logiky v dnešním slova smyslu, ale studenti se seznamovali s Aristotelovými spisy známými jako *Organon*,⁶⁵ což jsou konkrétně spisy *Kategorie*, *O vyjadřování*, *První analytiky*, *Druhé analytiky*, *Topiky* a *O sofistických důkazech*.⁶⁶ Kurz logiky, tedy první ročník filozofie, byl zakončen další zkouškou. Propadnout opět znamenalo stát se trvalým klerikem a zřici se veškeré naděje stát se knězem. Pokud však uspěl u této examinační, věnoval se pak kapucín následující dva roky studiu fyziky a metafyziky. Studium fyziky, tj. druhý ročník filozofie, bylo založeno zejména na Aristotelových spisech *Fyzika*,⁶⁷ *O nebi* a *O vzniku a zániku*.⁶⁸ Studium metafyziky, tj. třetí ročník filozofie, bylo postaveno na jeho 14 knihách pojmenovaných jako celek *Metafyzika*.⁶⁹ Poslední ročník filozofie byl zakončen tzv. zkouškou z veškeré filozofie.⁷⁰ Pokud někdo při ní neuspěl, měl už určitou šanci na pokračování, protože pokud měl alespoň průměrné nadání, byl přeřazen

⁶² Srov. k výuce filozofie u premonstrátů a cisterciáků Hedvika KUČAŘOVÁ, *Řádové koleje a domácí studia premonstrátů a cisterciáků. Nárys jedné z forem mimouniverzitního vyššího církevního školství doby baroka*, in: Olga Fejtová – Václav Ledvinka – Jiří Pešek – Vít Vlnas (edd.), *Barokní Praha – barokní Čechie 1620–1740. Sborník příspěvků z vědecké konference o fenoménu baroka v Čechách*, Praha, Anežský klášter a Clam-Gallasův palác, 24.–27. září 2001, Praha 2004, s. 589–599, zde s. 589–590.

⁶³ Stejně tomu bylo i na Karlo-Ferdinandově univerzitě či na dalších tehdejších katolických středoevropských univerzitách (Innsbruck, Mnichov, Olomouc, Salcburk, Štýrský Hradec, Vratislav, Vídeň, Freiburg atd.). Teprve v 18. století na středoevropských protestantských univerzitách, například v Erlangen, Göttingen, Halle, Lipsko, Jena atd., dochází ke změně pojetí tohoto tradičního vyučování, kdy na místo aristotelské scholastiky jsou prezentovány moderní filozofické směry (zejména „leibnizovsko-wolffovský“ systém) spolu s matematikou a dalšími přírodními vědami. Marie PAVLÍKOVÁ – Ivana ČORNEJOVÁ, *Filozofická fakulta*, in: táž (ed.), *Dějiny Univerzity Karlovy, II*, s. 99–135, zde s. 107; TÁŽ, *Kapitoly z dějin pražské univerzity 1622–1654*, s. 127–149, zejména s. 129; Walter RÜEGG (ed.), *Geschichte der Universität in Europa, II, Von der Reformation zur Französischen Revolution (1500–1800)*, München 1996, s. 392–396, 414–423; Jiří FIALA, *Jeziuitská akademie a univerzita v Olomouci (1573–1773)*, in: týž – Zdeněk Kašpar – Leoš Mlčák – Miroslav Pojsl – Pavel Urbásek, *Univerzita v Olomouci 1573–2009*, Olomouc 2009, s. 25–58, zde s. 35; Ivo CERMAN, *Šlechtická kultura v 18. století. Filozofové, mystici a politici*, Praha 2011, s. 71–108.

⁶⁴ Stanislav SOUSEDÍK, *Filozofie v českých zemích mezi středověkem a osvícenstvím*, Praha 1997, s. 15.

⁶⁵ Antonín KRÍŽ (ed.), *Aristotelés, Organon, I–VI*, Praha 1958–1978.

⁶⁶ H. KUČAŘOVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum*, s. 141; Helmut HOLZEY – Wilhelm SCHMIDT-BIGGEMANN (edd.) *Die Philosophie des 17. Jahrhunderts, IV/1, Das heilige Römische Reich Deutscher Nation. Nord- und Ost-mitteleuropa*, Basel 2001, s. 347–360.

⁶⁷ Antonín KRÍŽ (ed.), *Aristotelés, Fyzika*, Praha 1996.

⁶⁸ Paul Richard BLUM, *Der Standardkursus der katholischen Schulphilosophie im 17. Jahrhundert*, in: Eckhard Kessler – Charles H. Lohr – Walter Sparr (edd.), *Aristotelismus und Renaissance*, Wiesbaden 1988, s. 127–148.

⁶⁹ Antonín KRÍŽ (ed.), *Aristotelés, Metafyzika*, Praha 2003. K tématu více viz H. HOLZEY – W. SCHMIDT-BIGGEMANN (edd.), *Die Philosophie des 17. Jahrhunderts, IV/1*, s. 313–345.

⁷⁰ Dochoval se nám i soubor vzorových opakovacích otázek (z druhé třetiny 18. století), na které se měli studenti filozofie připravit, například: Je logika vědecká nauka? Je praktická nebo spekulativní? Co je předmětem jejího zkoumání? Jak je nezbytná pro ostatní nauky? atd. *Elenchus questionum in universam Philosophiam Peripatetico-Scoticam. Disputatio prologetica in universam Philosophiam* (NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 126).

na studium morální teologie,⁷¹ které trvalo jeden rok.⁷² Když v jeho závěru úspěšně složil zkoušku, byl vysvěcen a stal se knězem zpovědníkem (*Confessarius*).⁷³ Knězem-zpovědníkem se v kapucinském řádu mohl stát i kapucín, který neabsolvoval teologické studium. V případě, že zkoušku nesložil, byl rovněž vysvěcen, ale zůstal jen tzv. *Sacerdos simplex*, jehož duchovní činnost byla omezena jen na sloužení mše svaté, především měl na starosti intence, ke kterým se řád zavázal v rámci mešních stipendií nebo které vyplývaly z testamentů,⁷⁴ a jinak ho představení zaměstnávali podle potřeby, někdy i manuální prací.⁷⁵

Pro úspěšné studenty pokračovala formace studiem teologie,⁷⁶ které obvykle vyžadovalo čtyři roky. V jeho průběhu bylo kapucínům uděleno kněžské svěcení, k jehož získání tedy nebylo potřeba dokončit teologii. Ve výročních katalogích provincie se proto setkáme s kategorií *Sacerdos studens*. Dle nařízení generální kapituly z roku 1608 nesměl být kapucín vysvěcen dříve než v osmém roce po složení slibů. V prvních dvou třetinách 17. století toto pravidlo však bylo velmi často porušováno, jak dokazují četné žádosti provinčních ministrů generálovi řádu do Říma o povolení předčasného svěcení kleriků-studentů.⁷⁷ Hlavním odůvodněním této prosby byl velmi rychlý nárůst konventů v provincii,⁷⁸ při jejichž obsazování chyběli kněží vykonávající pro věřící běžné pastorální úkony. Tato skutečnost souvisí

⁷¹ Velmi rozšířenými zpovědními příručkami, které byly používány českými kapucíny v období raného novověku a s nimiž byli prokazatelně seznamováni během studia morální teologie, byla zpovědní zrcadla od španělského kapucína Jakuba z Corella (1657–1699) a italského kapucína Bernarda Toselli z Boloně (1699–1768), jež jsou dochována v KPK v desítkách exemplářů, a to v nejrůznějších vydáních. Například Jacobus DE CORELLA, *Praxis confessionalis et explicatio propositionum damnatarum a Sanctitate D. N. Papae Alexandri VII. et Innocentii XI.*, I–II, Augustae Vindelicorum 1735 (překlad ze španělštiny do latiny); Bernardo [TOSELLI] A BONONIA, *Manuale confessariorum Ordinis Capucinatorum*, Venetiis 1737. Ve velkém množství byla v konventních knihovnách zastoupena i zpovědní zrcadla, jejichž autory byli jezuité, a to hlavně od Hermanna Busenbauma (1600–1668) a Františka Herziga (1674–1732). Hermannus BUSENBAUM, *Medulla theologiae moralis facili ac perspicua methodo resolvens casus conscientiae. Ex variis probatisque autoribus concinnata ab Hermanno Busenbaum Soc. Jesu, SS. Theol. Licentiato*, Monasterium Westphalium 1650; Franciscus HERZIG, *Manuale confessarii, seu Methodus compendiosa munus confessarii rite obeundi*, Augustae Vindelicorum 1717.

⁷² Viz studijní řády vydané generálními ministry Stefanem Chiaramonti (1605–1682) z roku 1673 (jeho opis lze najít v: *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, V, s. 713–714) a Serafinem Melcherem z roku 1758. Ten uveden v: Petrus Damianus [SEPP] A MÜNSTER (ed.), *Bullarium Ordinis Fratrum Minorum S. P. Francisci Capucinatorum, seu Collectio bullarum, brevium, decretorum, rescriptorum oraculorum etc, quae a Sede Apostolica pro Ordine Capucino emanarunt I.*, Oniponte 1883, s. 269–276, s. 270; Srov. V. RABAS, *Řád kapucinský*, s. 68.

⁷³ Kapucíní se na povolání zpovědníka nepřipravovali pouze v rámci svého studia, ale i později po dokončení formace, a to v rámci interních disputací pravidelně probíhajících při jednotlivých klášterech, při nichž se probíraly závažné případy ze zpovědnice. Rozpravám vždy předsedal zkušený kněz-zpovědník, který byl ve výročních katalogích označován titulem *resolvens casuum*. Se stejnou funkcí se setkáme i v jezuitském řádu. I. ČORNEJOVÁ – A. FECHTNEROVÁ, *Životopisný slovník pražské univerzity*, s. 556.

⁷⁴ M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 289–290.

⁷⁵ K výše popsanému studiu filozofie a jednotlivým zkouškám při nich skládaným viz nařízení schválené provinční kapitulou 8. 9. 1752 v Brně a vyhlášené provinčním ministrem Serafinem Melcherem s dodatkem z 28. 10. 1753 v Praze na Hradčanech. NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 124, *Decretum provinciale, pro Patribus Lectoribus et studiis Provinciae Boemiae confirmatum et auctum, in Capitulo Provinciali, Brunae, anno 1752 8. Septembris*; Srov. J. B. ELPERT, *Kein Bruder* s. 357–360; V. RABAS, *Řád kapucinský*, s. 68.

⁷⁶ K podobě teologického studia na univerzitách v raném novověku blíže R. ZUBER, *Osudy moravské církve*, II, s. 57; Karel BERÁNEK, *Teologická fakulta*, in: I. Čornejová (ed.), *Dějiny Univerzity Karlovy*, II, s. 69–98.

⁷⁷ Jejich opisy lze nalézt v provinčních letopisech, například v: *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, IV, s. 48, XI, s. 406.

⁷⁸ Marek BRČÁK, *Die Konstituierung der Böhmischo-mährischen Kapuzinerprovinz (1599–1673)*, in: Enno Bünz – Petr Hrachovec (edd.), *Die Franziskaner in den Ländern der Böhmisches Krone und Sachsen zwischen der Reform, Reformation und Gegenreformation (15.–17. Jahrhundert)* (=ISGV Schriften zur sächsischen Geschichte und Volkskunde), Leipzig (v tisku).

i s celkovým nedostatkem katolických kněží v českých zemích v prvních desetiletích pobělohorského období.⁷⁹ Proto v této době docházelo k vysvěcení na kněze často už v průběhu studia filozofie (tj. v pátém či šestém roce po profesi).⁸⁰ Až v poslední třetině 17. století se ustálila praxe, že kněžské svěcení bylo kapucínům udělováno nejčastěji ve druhém či třetím ročníku čtyřletého teologického cyklu. Datum kněžského svěcení (*ordinatio*), ale i dalších předcházejících svěcení (*prima tonsura et quatuor minores, subdiaconatus, diaconatus*) lze nalézt v tzv. knihách svěcenců jednotlivých diecézí. Ty se pro sledované období dochovaly v úplnosti pro pražskou arcidiecézi,⁸¹ olomoucké⁸² a vratislavské biskupství.⁸³ Naopak pouze fragmentárně jsou zachovány pro hradeckou diecézi z let 1702–1715,⁸⁴ čímž u části kapucínských řeholníků nelze dohledat data jejich jednotlivých svěcení, jelikož kapucíni byli často svěceni právě královehradeckými biskupy. To bylo dáno existencí řádového studia jednak při konventu v Opočně, které bylo přímo na území hradecké diecéze, a jednak v Chrudimi, při nichž střídavě fungovalo studium filozofie a teologie (viz dále).⁸⁵ Tamní studium se sice oficiálně nacházelo v pražské arcidiecézi, ale nedaleko od něj byl zámek v Chrastí sloužící jako letní rezidenční sídlo hradeckých biskupů. Právě jejich zdejších pravidelných pobytů kapucínský řád využíval se svolením pražských arcibiskupů⁸⁶ k tomu, aby mladým členům řádů tehdy studujícím v Chrudimi bylo od nich uděleno svěcení. K tomuto slavnostnímu okamžiku docházelo v kapli chrastického zámku, tamním farním kostele Nejsvětější Trojice nebo v chrudimském konventním kostele, když biskup souhlasil s jeho pozváním sem za tímto účelem.⁸⁷ Pro litoměřickou diecézi se knihy svěcenců z raného novověku nedochovaly, ovšem na území tohoto biskupství se ve sledované době řádová studia téměř nenacházela (s výjimkou Litoměřic a Žatce v 60. a 70. letech 18. století). Nicméně i přesto je prokazatelné, že část kapucínů z česko-moravské provincie po celou sledovanou dobu získávala svěcení (zejména nižší) i v této diecézi, jak například vyplývá z opakovaných žádostí zákupských kapucínů (tehdy oficiálně spadajících do pražské arcidiecéze), aby jim směl udělit jednotlivá kněžská svěcení litoměřický biskup, s odůvodněním, že jeho sídelní město je pro ně blíže dostupné.⁸⁸

V závěru teologického studia kapucíni skládali zkoušku z veškeré teologie. Poté jejich studium většinou pokračovalo ročním kursem morální teologie,⁸⁹ po jehož absolvování byl

⁷⁹ Eliška ČANOVÁ, *Vývoj správy pražské arcidiecéze v době násilné rekatolizace Čech (1620–1671)*, Sborník archivních prací (dále SAP) 35/2, 1985, s. 486–560.

⁸⁰ V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 69.

⁸¹ NA Praha, APA, inv. č. 1218–1224, 1226–1228, sign. B3/9–B3/15, B4/1–B4/3.

⁸² Zemský archiv Opava, pob. Olomouc, Arcibiskupství Olomouc, Knihy, inv. č. 6–17, 110–112.

⁸³ Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu, sign. II c 4, které jsou edičně zpracovány: Stanisław JUJECZKA – Henrik GERLIC – Waldemar KÖNIGHAUS (edd.), *Katalog duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego na podstawie ksiąg święceń biskupów wrocławskich 1650–1810/12*, Wrocław 2014.

⁸⁴ SOKA Hradec Králové, Biskupský archiv Hradec Králové, Knihy, inv. č. 20–21.

⁸⁵ *Protocollum seu Liber provinciae*, fol. 190r–339r.

⁸⁶ NA Praha, APA, inv. č. 3460, kart. č. 2099, sign. C119/1g; Antonín PODLAHA, *Dějiny arcidiecéze pražské od konce století XVII. do počátku století XIX.*, I, *Doba arcibiskupa Jana Josefa hraběte Breunera (1694–1710)*, Praha 1917, s. 238.

⁸⁷ SOKA Hradec Králové, Biskupský archiv Hradec Králové, Knihy, inv. č. 20, *Liber Ordinatorum et aliarum Functionum Episcopaliū ab anno 1702*, s. 30–31, 37, 106–107, 109–110.

⁸⁸ NA Praha, APA, inv. č. 3460, kart. č. 2099, sign. C119/1g; Srov. Marek BRČÁK – Jiří WOLF, *Julius František Sasko-Lauenburský a Anna Marie Františka Toskánská jako dobrodinci kapucínského konventu v Zákupech*, SAP 71/2, 2021, s. 398–423, s. 410.

⁸⁹ Tento kurs s nimi absolvovali právě neúspěšní studenti, kteří neobstáli u zkoušky z veškeré filozofie, u nichž však řádová představení shledali, že přece jenom mají studijní vlohy (viz výše).

jedinec v řádových seznamech označován jako *Sacerdos* nebo *Sacerdos senior*. Tím však stále nedosáhl na nejvyšší řádový „titul“ *Sacerdos praedicans* či *Concionator*. Ten získali pouze ti kapucíni, kteří zvládli předešlá studia s vynikajícími výsledky, a navíc úspěšně složili speciální kazatelské zkoušky, při nichž prokázali výborný projev (posuzována byla intonace, výslovnost, hlasitost a nadšení) a potřebnou erudici.⁹⁰ Nicméně v průběhu druhé poloviny 17. století a celého 18. století skládal kazatelské zkoušky stále větší počet kapucínů, takže oproti počátečním dějinám řádu v českých zemích, kdy kazatelé tvořili nejvzdělanější řádovou elitu, v roce 1618 pouze 22 % kněží z česko-rakouské provincie bylo kazateli, v roce 1783 již 82 % kněží z česko-moravské provincie bylo *Concionatores*.⁹¹ Pro srovnání zastoupení kazatelů mezi kněžími v kolínském provincii v roce 1671 bylo 64,7 %, v roce 1702 bylo 77,9 % a v roce 1754 bylo již 83,7 %.⁹²

Studium filozofie a teologie probíhalo na řádových učilištích pod vedením tzv. lektorů (*Lectores*). Úřad lektora zastávali řádoví kněží, kteří při zkouškách z filozofie a teologie prokázali velké studijní a vědecké nadání; ti tedy tvořili výkvět řádu⁹³ z hlediska vzdělanosti, který se v první polovině 17. století překrýval s kapucíny zastávajícími kazatelské úřady.⁹⁴ Studenti bývali zkoušeni obvykle komisionálně lektory (ti byli zpravidla čtyři) z jiných provinčních řádových učilišť či bývalými lektory. Zcela záměrně kandidáti nebyli hodnoceni domácími vyučujícími. Klasifikace při zkouškách nebyla zcela jednotná, doloženy jsou tyto známky: *omnium optime cum fundamento* či *laude, omnium optime, optime, bene, satis bene, mediocriter, vix mediocriter, debiliter, satis debiliter* a *valde debiliter*.⁹⁵ Hodnocení *debiliter* v různých variantách obvykle znamenalo propadnutí u zkoušky. Funkci lektora kapucín nezastával celoživotně (celkem pro sledované období je doloženo 150 lektorů), ale většinou jen několik let (v průměru 6,7 let) po dokončení formace, maximálně však 10 let. Často byl mezi členy zkušební komise zastoupen i někdo z definitorů provincie, kterými byli ostatně též bývalí lektoré,⁹⁶ jelikož vynikající

⁹⁰ Originály protokolů vystavených při těchto kazatelských zkouškách jsou dochovány ve stovkách exemplářů, jež všechny pocházejí až z 18. století, viz NA Praha, RK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 124, 126. Srov. příloha č. 1, obr. č. 1.

⁹¹ M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 300–302; též, *Kazatelská činnost kapucínů jako nástroj sebeprezentace řádu v Čechách a na Moravě v 17. a 18. století*, in: TÝŽ – J. Wolf (edd.), *Pax et Bonum*, s. 111–128, s. 114–115.

⁹² H. THIESSEN, *Die Kapuziner*, s. 146.

⁹³ S tím souvisí i fakt, že řada z nich byla literárně činná, například řádovým dějepiscem byl Lucian Hlawáček z Prahy (1683–1736), který je spoluautorem monumentálních *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*. Všestranným polyhistorem zabývajícím se filozofií, teologií, rétorikou, matematikou a fyzikou byl zase Viktor Lippert z Karlových Varů (1728–1797), pokud mají být uvedeny alespoň dva příklady za všechny. M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 385–391; též, *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae: Písemné prameny k dějinám kapucínského řádu v českých zemích v 17. století a možnosti jejich využití*, *Historica Olomouciensia* 41, 2012, s. 143–169; Pacifik MATĚJKA, *Literárně činní členové a příznivci kapucínského řádu v Čechách*, *Paginae historiae* 18, 2010, s. 217–264.

⁹⁴ M. BRČÁK, *Die Konstituierung der Böhmischo-mährischen Kapuzinerprovinz* (v tisku).

⁹⁵ Výsledky kapucínských kněží ze zkoušek v rámci formace (1673–1779) uvedeny v NA Praha, RK, Spisy, inv. č. 30, kart. č. 135, *Catalogus studiorum Capucinatorum Provinciae Boemiae*. Originály protokolů vystavených při těchto examinačních jsou dochovány ve stovkách exemplářů v NA Praha, RK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 124, 126; opisy protokolů lze též nalézt v provinčních letopisech, například *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, XXII, s. 12–15 (zde uvedeny výsledky zkoušek kleriků-studentů a kněží-studentů v roce 1766), viz příloha č. 1, obr. č. 3.

⁹⁶ Z 64 definitorů česko-moravské provincie (1673–1783) předtím zastávalo úřad lektora 53 (83 %). Pacifik MATĚJKA, *Seznam provinciálů, definitorů a ostatních představených správních jednotek kapucínského řádu s historickým sídlem v Praze (a Vídní)*, *Paginae historiae* 14, 2006, s. 259–343, zde s. 284–302.

studijní výsledky v rámci formace předurčovaly kapucíny nejen k lektorské funkci, ale i k úspěšné řeholní kariéře (viz dále).

Řádovému ústředí velice záleželo na odborném vzdělání jeho členů a kladlo na ně veliký důraz, proto vydalo řadu předpisů a směrnic pro tuto oblast, např. nařízení generálních kapitul z roku 1618⁹⁷ a 1671⁹⁸ a studijní řád z roku 1757,⁹⁹ který publikoval generální ministr Serafín Melcher z Gluchołaz (1693–1763),¹⁰⁰ jenž pocházel z česko-moravské kapucínské provincie.¹⁰¹ Na zmíněných studijních rádech a předpisech je dobře patrný vliv jezuitského školského systému.¹⁰² Nejednou se generální představení kapucínů při svém odůvodňování odvolávají na studijní pravidla platná v jezuitském řádu (tzv. *Ratio studiorum*).¹⁰³ Kapucínům tedy vůbec nevadilo od svého častého „rivala“ se něco i pozitivního přiučit. Dokonce se v 60. a 70. letech 17. století objevily snahy zavést ve studijních domech kapucínského řádu divadelní představení, která se tehdy velmi pěstovala především na jezuitských gymnáziích.¹⁰⁴ Tyto inscenace však byly nakonec provinčním ministrem zakázány kvůli údajné nebezpečnosti. Pokud by se je studenti znovu pokusili v konventu uspořádat, hrozilo jim, že budou vyloučeni ze studia. Řádové autority nakonec povolily jen malé studentské slavnosti s tím, že studenti bohoslovci mohli mít tuto festivity na svátek sv. Bonaventury a studenti filozofie na svátek sv. Kateřiny.¹⁰⁵

Z provenience česko-moravské provincie se podařilo dohledat nařízení z roku 1778 pro řádové lektory filozofie a teologie, v němž je stanovena povinná učební látka pro jednotlivé roky studia, s níž měli být studenti seznámeni.¹⁰⁶ Ke každému roku studia je vždy určena oblast, jež má být probrána. Díky tomu víme, že např. studenti prvního ročníku filozofie se kromě Aristotelovy logiky zabývali i základy matematiky (algebra). V druhém ročníku

⁹⁷ Jeho znění lze nalézt v AOMC 5, 1889, s. 298–308, s. 305.

⁹⁸ Přepis uveden v *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, V, s. 713–714.

⁹⁹ Podrobný rozbor této normy provedl K. DOLA, *Kapucyni w Nysie*, s. 159–165.

¹⁰⁰ Serafín Melcher z Gluchołaz (křestním jménem František, v pramenech uváděn jako Seraphinus Capricollensis) narozen 16. 8. 1693 v Gluchołazech, obláčka 3. 6. 1711 v Nise, sliby 3. 6. 1712 v Nise, kněžské svěcení 18. 9. 1717 v Praze, byl dlouholetý provinční ministr a definitor česko-moravské provincie. Po dokončení formace byl ustanoven knězem v Brzegu (1721–1722). Poté byl lektorem na řádových studiích: filozofie ve Vratislavi (1723–1724) a teologie v Olomouci (1724–1730). Následně se stal kvardiánem v Nise (1731–1733), Brně (1733–1736), Olomouci (1736–1737) a Praze na Hradčanech (1738–1739, 1745–1746, 1751–1752). Od roku 1734 opakovaně působil jako jeden z definitorů provincie, který byl zároveň pověřen funkcí provinčního historika (1736–1740, 1743–1746, 1749–1752). Mezi léty 1740–1743, 1746–1749, 1752–1754 zastával funkci provinčního ministra česko-moravské provincie a následně dokonce generálního ministra celého řádu (1754–1761). Zemřel 24. 10. 1763 v Mělníku. Marek BRČÁK, *Seraphinus Capricollensis*, in: Kateřina Bobková-Valentová – Jarmila Kašpárková (edd.), *Historiam scribere. Řádová historiografie raného novověku*, II, Biografický slovník, Praha 2018, s. 628–629.

¹⁰¹ Studijní řád lze nalézt v: NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 3, kart. č. 2, sign. C3 (generální předpis o studiu); C9 je breve INIUNCTI NOBIS (15. 4. 1758) Benedikta XIV. (1675–1758) potvrzující tuto normu. Opis breve uveden i v P. D. [SEPP] A MÜNSTER, (ed.), *Bullarium Ordinis (...) Capucinatorum*, I, s. 269–277.

¹⁰² K vlivu tridentského koncilu a jezuitského školského systému na formaci a řádová studia řeholních řádů v raném novověku Ulrich G. LEINSE, *Úvod do scholastické filozofie*, Praha 2020, s. 300–313; Rüdiger FUNIOK – Harald SCHÖNDORF (edd.), *Ignatius von Loyola und die Pädagogik der Jesuiten: ein Modell für Schule und Persönlichkeitsbildung*, Donauwörth 2000; R. ZUBER, *Osudy moravské církve*, II, s. 13.

¹⁰³ Ke studijnímu předpisu *Ratio studiorum* blíže Ivana ČORNEJOVÁ, *Tovaryšstvo Ježíšovo. Jezuité v Čechách*, Praha 1995, s. 66–70; K. BOBKOVÁ-VALENTOVÁ, *Každodenní život*, s. 19–21.

¹⁰⁴ K. BOBKOVÁ-VALENTOVÁ, *Každodenní život*, s. 86–119.

¹⁰⁵ *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, V, s. 420; V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 71.

¹⁰⁶ NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 16, kart. č. 13, sign. B22; opis dochován v: *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, XXII, s. 403–405. Studijními předměty předepsanými pro jednotlivé ročníky filozofie a teologie vycházejícími z tohoto předpisu se též zabýval K. DOLA, *Kapucyni w Nysie*, s. 165–167.

se kromě fyziky věnovali i základům hebrejského a řeckého jazyka. V posledním ročníku filozofie byla pozornost zaměřena mimo již zmíněné metafyziky i na základy etiky a přírodních věd. Dále se v tomto ročníku pokračovalo ve studiu řečtiny.¹⁰⁷ Co se týče studia teologie, tak v prvním ročníku se studenti zabývali morální teologií¹⁰⁸ a kanonickým právem,¹⁰⁹ v druhém ročníku pokračovali ve studiu práva a nově se začali zajímat i o církevní dějiny, základy dogmatiky a hermeneutiky, v níž se především věnovali výkladu biblických textů na základě učení církevních otců. V dogmatice a hermeneutice pokračovali i ve třetím ročníku s tím, že se v hermeneutice zaměřili na výklady biblických textů již i na základě prací autorů z období scholastiky a v dogmatice se například věnovali trinitární teologii (zkoumání sv. Trojice). Čtvrtý ročník teologie byl již poněkud praktičtější. V dogmatice se studenti školili ve správné argumentaci proti učení tehdy heretických (Hus, Viklef) a protestantských autorů (Luther, Kalvín) a v hermeneutice se věnovali opakování, aby byli dobře připraveni na zkoušku z veškeré teologie, opět na základě kritiky biblických textů.¹¹⁰

Nyní se zastavíme u myšlenkového směru, který se pěstoval na filozofických a teologických učilištích kapucínského řádu.¹¹¹ Od samého vzniku těchto řádových učilišť se na nich studenti bohoslovci a filozofové učili především soustavě sv. Bonaventury (1221–1274).¹¹² Klíčovou osobností pro učení tohoto směru byl z počátku kapucínský teolog Jeroným z Pistoia (1508–1570). V roce 1577 na generální kapitule pak bylo stanoveno, že učení sv. Bonaventury se bude vyučovat především na teologických studiích. Toto směřování následně ještě více podpořilo v roce 1588 zařazení Bonaventury mezi učitele církve.¹¹³ Bonaventurismus se tedy

¹⁰⁷ Ke studiu řečtiny na kapucínských filozofických studiích se nám dochoval rukopis dedikovaný provinčnímu ministru Firminiánu Beeru z Neustadtu an der Waldnaab (1712–1772), který vyhotovili studenti filozofie na řádovém studiu v Chrudimi v roce 1760 pod dohledem tamního lektora Abdona Hauera (k jeho osobnosti viz dále). *Causa D. Hieronymi, Ecclesiae Doctoris et S. Scripturae Interpretis, pro canonica textus Graeci in Latinum versione mota, a P. Abdone Vitofontano, Ordinis Fratrum Minorum S. P. Francisci Capucinatorum Philosophiae Lectore et linguae Graecae Institutore. Acta a F. Firmo Iglaviense, F. Hieronymo Jettenicensi, impugnata a P. Joanne a Cruce Brunense, P. Secundiano Znoymense, P. Philippo Pontense, P. Gustavo Pržibramiense, ejusdem ordinis Philosophiae studentibus. Chrudimii, anno reparatae salutis 1760.* Pramen lze nalézt v: NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 126.

¹⁰⁸ K vydělení morální teologie jako samostatné disciplíny a její výuce v raném novověku U. G. LEINSLER, *Úvod do scholastické filozofie*, s. 300–309.

¹⁰⁹ Ke studiu církevního práva byla kapucínům předepsána tehdy nejužívanější sbírka kanonického práva, tzv. *Decretales*, kterou sepsal sv. Rajmund z Peňafortu (†1275). K charakteristice tohoto díla blíže H. KUCHAROVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum*, s. 145–146.

¹¹⁰ Zmíněný studijní předpis z r. 1778 odpovídá i normám Marie Terezie z let 1752–1778, kterými byla postupně upravována všechna řádová studia filozofie a teologie tak, aby lépe plnila požadavky osvětské absolutistické monarchie. R. ZUBER, *Osudy moravské církve*, II, s. 39–41; H. KUCHAROVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum*, s. 148–151.

¹¹¹ Z filozofických směrů v jiných řeholních řádech se u františkánů a minoritů pěstoval scotismus, u dominikánů dominoval tomismus, u jezuitů to bylo učení Francisca Suáreze (1548–1617) a u premonstrátů a augustiniánských řádů se kladl velký důraz na sv. Augustina vzhledem k řeholi, již se řídili. S. SOUSEDÍK, *Filozofie v českých zemích*, s. 97–242; Daniel HEIDER, *Kdo byl František Suárez?* *Život a dílo vynikajícího doktora*, Olomouc 2009; J. ZOUHAR, *Česká dominikánská provincie*, s. 130–139.

¹¹² M. [TURRADO] DE PODLABURA, *Historia generalis Ordinis Fratrum Minorum Capucinatorum*, I, s. 222; Tomáš NEJESCHLEBA, *Bonaventurismus jako svěbytný filozofický systém? K recepci středověké filozofické tradice v díle Valeriána Magniho*, in: Daniel Heider – Lukáš Novák – Jan Samohýl (edd.), *Pluralita tradic od antiky po novověk*, České Budějovice 2015 s. 135–146; Ladislav TKAČÍK – Erika JURIKOVÁ, *Benedikt z Canfieldu a jeho Regula perfectionis*, *Kulturní dějiny* 9/2, 2018, s. 238–260, zde s. 239–240.

¹¹³ Tomáš NEJESCHLEBA, *De luce mentium Valeriána Magniho*, in: Markéta Kłosová – Tomáš Nejeschleba – Josef Bartoň (edd.), *Valerián Magni: O světle mysli a jeho obraze. De luce mentium et ejus imagine*, Praha 2016, s. 7–26, zde s. 14.

vyučoval v česko-moravské provincii i v poslední třetině 17. století, tj. na začátku námi sledované doby, a to i díky přetrvávajícímu vlivu myšlenek Valeriána Magniho (1586–1661),¹¹⁴ který jako teolog vycházel zejména právě ze sv. Bonaventury.¹¹⁵ Tento směr se však v celém řádu neprosadil, protože další výrazní kapucínští myslitelé 17. století, například Španěl Ludvík z Caspe (1582–1647),¹¹⁶ byli zastánci tomismu, tj. směru vycházejícího z jiného učitele církve, dominikána sv. Tomáše Akvinského (1225–1274).¹¹⁷ Na generální kapitule roku 1671 v Římě bylo rozhodnuto přidržet se především soustavy sv. Tomáše Akvinského, ale s tím, že sv. Bonaventura měl i nadále mít zásadní místo ve výuce na kapucínských učilištích. Navíc ještě tato kapitula nařídila vyučovat i scotistické učení¹¹⁸ inspirované dílem Jana Dunse Scota (1266[?]–1308),¹¹⁹ takže nakonec se v kapucínském řádu učila eklektická syntéza tří v mnoha ohledech protichůdných filozofických směrů, jež byla ještě silně oklestěna, jelikož ne všechna díla zmíněných autorů se směla vyučovat.¹²⁰ „Harmonii“, kterou hledali kapucíni v rámci vyučované filozofie a teologie, jež měla vycházet jak z bonaventurismu, tak i tomismu, velmi dobře symbolizuje nástropní freska v knihovním sále brněnského konventu, na níž jsou vedle sebe znázorněni sv. Tomáš Akvinský a sv. Bonaventura, jak ukazují na ukřižovaného Krista jako na zdroj jediné pravé moudrosti (viz příloha č. 1, obr. č. 4).

Školní rok trval obvykle od Velikonoc do slavnosti Zjevení Páně. V době postní byly prázdniny, aby se studenti mohli intenzivněji věnovat svému duchovnímu životu.¹²¹ Všichni studenti také měli povinnost konat tehdy obvyklé disputace a opakování. Kdo by se jim nechtěl podrobit, měl být vyloučen ze studia.¹²² Jako oponenti na závěrečné slavnostní disputace, které se konaly zejména u příležitosti absolvování teologického studia, bývali často zvaní členové jezuitského řádu.¹²³ Velké uznání kapucínskému hradčanskému teologickému studiu nejen u nich, ale v obecném povědomí celé pražské akademické a církevní

¹¹⁴ K životu Valeriána Magniho, který je velmi dobře popsán v odborné literatuře, např. Stanislav SOUSEDÍK, *Valerián Magni, Kapitola z kulturních dějin Čech 17. století*, Praha 1983; Jerzy CYGAN (ed.), *Valerianus Magni (1586–1661). „Vita prima“, operum recensio et bibliographia*, Romae 1989; Alessandro CATALANO, *Valerián Magni (1586–1661): Duchovní otec náboženské reformy českého království*, in: M. Brčák – J. Wolf (edd.), *Pax et Bonum*, s. 63–77.

¹¹⁵ Tomáš NEJESCHLEBA (ed.), *Bonaventura, De reductione artium ad theologiam = Jak přivést umění zpět k teologii; Unus est magister vester, Christus = Váš učitel je jeden, Kristus*, Praha 2003; TÝŽ (ed.), *Bonaventura, O trojí cestě*, Praha 2019; Ctírad Václav POSPÍŠIL (ed.), *Bonaventura, Breviloquium. Compendium scholasticke teologie*, Praha 2004; TÝŽ (ed.), *Bonaventura, Putování mysli do Boha = Itinerarium mentis in Deum*, Praha 2017.

¹¹⁶ Ludovicus CASPENSIS, *Cursus Theologicus, amplexens Praecipuas Materias, quae in Scholis Traditi et Legi solent, juxta ordinem S. Thomae*, I–II, Lugduni 1641–1643.

¹¹⁷ Z odborné literatury k učení sv. Tomáše Akvinského lze doporučit např. Stanislav SOUSEDÍK, *Jsoucnou a bytí. Úvod do četby sv. Tomáše Akvinského*, Praha 1992; David SVOBODA, *Metafyzické učení Tomáše Akvinského*, Praha 2012.

¹¹⁸ Význam jeho učení v rámci filozoficko-teologické soustavy vyučované v kapucínském řádu pak potvrdil ještě výnos generální kapituly ze dne 30. 8. 1737. K. DOLA, *Kapucyni w Nysie*, s. 163.

¹¹⁹ K jeho osobě a dílu Stanislav SOUSEDÍK, *Jan Duns Scotus a jeho čeští žáci*, Praha 1989, s. 14–142, 207–288.

¹²⁰ V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 70; M. [TURRADO] DE PODLABURA, *Historia generalis Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum*, II/1, s. 307–310; J. B. ELPERT, *Kein Bruder*, s. 372.

¹²¹ V. RABAS, *Řád kapucínský*, s. 69.

¹²² Viz studijní řád z roku 1618, AOMC 5, 1889, s. 300.

¹²³ Je doloženo, že systém fungoval i obráceně a že kapucínští lektori byli zvaní jako oponenti k disputacím konajícím se v řádových studiích jiných řeholních řádů, například 12. 8. 1732 se takto zúčastnili spolu s jezuitou obhajoby filozofických tézí ve františkánském klášteře v Nise. *Annales Patrum Capuccinorum Provinciae Boemiae*, XVIII, s. 407.

obce měla pak přinést veřejná disputace Abdona Hauera (1722–1803),¹²⁴ která se konala dne 17. 2. 1757 a jež byla celá dokonce vedena v hebrejském jazyce.¹²⁵ Konání slavnostních promócí dokládají i desítky dochovaných tezí¹²⁶ vzniklých u těchto příležitostí,¹²⁷ a to buď v rukopisné, či tištěné podobě. Teze byly jak hromadné, tj. týkající se všech studentů, kteří tehdy dokončili vybrané řádové studium,¹²⁸ anebo se vztahovaly pouze k vybraným jednotlivcům, například k Fidelu Antonimu z Chebu (1730–1774) a Epimachu Hessáku z Hustopečí (1732–1779).¹²⁹

Studijní výsledky ve sledované době z hlediska budoucího uplatnění kapucínů v provincii byly opravdu velmi důležité, jelikož ti z řeholníků, kteří dosáhli pouze průměrných známek, nemohli dosáhnout na úřady představených, tj. kvardiánů a vikářů.¹³⁰ V letech 1673–1783 dosáhlo na úřad provinčního ministra česko-moravské provincie celkem 24 kapucínů.¹³¹

¹²⁴ Abdon Hauer ze Sedlce (křestním jménem Matouš, v pramenech uváděn jako Abdon Vitofontanus), narozen 4. 9. 1722, obláčka 27. 8. 1744 v Mostu, sliby 27. 8. 1745 v Mostu, kněžské svěcení 19. 5. 1749 ve Vyškově, po dokončení studií působil jako řádový kněz při konventu v Praze na Hradčanech (1755–1757). Pak se stal i díky svým vynikajícím studijním výsledkům v rámci formace lektorem na řádových studiích. Nejdříve byl ustanoven lektorem filozofie: v Opočně (1757–1759) a Chrudimi (1759–1760). Poté uváděn jako lektor teologie v Olomouci (1760–1764). Následně byl kvardiánem: ve Fulneku (1764–1767), Olomouci (1767–1768), Mikulově (1768–1770, 1778–1781), Brně (1771–1773) a Praze na Hradčanech (1773–1774). V 70. a 80. letech 18. století zastával nejvyšší provinční úřady: definitora (1771–1774, 1780–1783) a ministra (1774–1777). V letech 1779–1780 byl pověřen generálním ministrem provést důkladnou vizitaci polské provincie. V roce 1783, tj. v roce rozdělení česko-moravské provincie, se stal členem moravské provincie, kde vykonával úřad provinčního definitora (1783–1785) a kvardiána ve Fulneku (1782–1786). Závěr svého života prožil jako řádový kněz při tomto konventu (1786–1803), kde dne 30. 3. 1803 zemřel. BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/1.dll?hal~1000116690>> [cit. 17. 11. 2022]; Marek BRČÁK, *Abdon Vitofontanus*, in: K. Bobková Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 79–81.

¹²⁵ Antonín NOVOTNÝ, *Zle, matičko, zle čili Praha 1741–1757*, II, Praha 2003, s. 71–72.

¹²⁶ K tezím obhájeným na univerzitě srov. Petra ZELENKOVÁ, *Sbírka univerzitních tezí z Národní knihovny*, Praha 2020, k obhájeným v arcibiskupském semináři Hedvíka KUCHAROVÁ, *Slavnostní disputace a grafické listy tezí v arcibiskupském semináři v Praze*, Bibliotheca Strahoviensis 2, 1996, s. 137–144.

¹²⁷ Teze jsou uloženy v: NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 126. Až dalšímu výzkumu nechávám obsah tezí, tj. témat, která se vyučovala zejména na teologických studiích, pro které jsou tyto prameny především dochovány.

¹²⁸ Ty existují obvykle v rukopisné podobě a jsou dedikovány jednotlivým provinčním ministrům, viz třeba iluminovaná teze vzniklá při příležitosti závěrečné zkoušky z filozofie (3. 12. 1753 ve Znojmě, viz příloha č. 1, obr. č. 2): *Manipulus Philosophicae segetis e praedio Physico secundum Scholasticae falce metendi seu Theses Physicorum syntagmatum a Fratribus studentibus Capucinis exercitii Scholastici gratia defendendae, Znoymae in Conventu PP. Capucinatorum, anno MDCCLIII, mense Decembris, die 3.* Rukopis je uložen v: NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 126.

¹²⁹ *Propositiones Scholastico-dogmaticae de Sacramento Poenitentiae et virtutibus Theologicis, Fide, Spe et Charitate, quas ad mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns-Scoti, sub faventissimis auspiciis Admodum Reverendi ac Religiosissimi in Christo Patris P. Firminiani, Palatini Neo-Stadiensis, Ordinis Minorum S. P. Francisci Capucinatorum per Boemiam, Moraviam et Silesiam Ministri Provincialis Meritissimi, Praeside P. F. Bennone Pragensi, dicti S. Ordinis Sacro-Sanctae Theologiae Lectore, defendendas susceperunt in Conventu Olomouensi ad D. V. Annuntiatam Religiosi Patres, F. Fidelis, Boemus Egrencis, F. Epimachus, Moravus Auspicensis, ejusdem ordinis et studii alumni. anno a Navitate Christi MDCCLIX, mense Augusti, die 7., horis ante meridiem consuetis. Cum licentia Ordinarii. Olomoucti, typis viduae Hirnlianae, factore Josepho Antonio Skarnitzl (viz příloha č. 1, obr. č. 5). Tisk lze nalézt tamtéž.*

¹³⁰ Ze 150 lektorů česko-moravské provincie (viz příloha č. 2) poté, co již nevykonávali tuto funkci, se následně celkem 135 (90 %) stalo kvardiány, superiory či vikáři jednotlivých klášterů. NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 30, kart. č. 132–135, Výroční katalogy česko-rakouské a česko-moravské provincie (1675–1779); Pacifik MATĚJKÁ, *Seznamy představených kapucínských klášterů podřízených provincialátu v Praze (1599–2005)*, *Paginae historiae* 13, 2005, s. 140–267.

¹³¹ P. MATĚJKÁ, *Seznam provinciálů, definitorů*, s. 284–302.

Předpokladem pro dosažení této funkce¹³² zcela jistě byly studijní schopnosti, jelikož 19 z nich mělo vynikající známky z jednotlivých examinací v rámci formace, což je předurčilo k výkonu lektorského úřadu.¹³³

S velkým zájmem o kapucínský řeholní život samozřejmě souvisí v této době i velký počet řádových filozofických a teologických studií.¹³⁴ Těch v provincii bylo ve sledované době od 3–4 (na počátku období) až dokonce do 15 (v době jejího největšího rozkvětu)¹³⁵ a byla spojena hlavně s konventy v Praze na Hradčanech a na Novém Městě, Brně, Olomouci, Znojmě, Vratislavi, Nise,¹³⁶ Chrudimi, Opočně a Mikulově, což bylo dáno i kapacitními možnostmi těchto konventů, které patřily k největším řeholním domům v provincii (zejména to platí o prvních sedmi výše uvedených kláštřech). Přitom teologie se vyučovala vždy při hradčanském konventu, jinak se teologické stejně jako filozofické studium střídavě nacházelo při zbylých výše zmíněných řeholních domech. Typy ani ročníky řádových učilišť však nebyly vázány na konkrétní domy (viz příloha č. 2).¹³⁷ Při každém klášteřu se téměř vždy nacházel jen jeden ročník filozofického či teologického studia,¹³⁸ který v prů-

¹³² Stejně tomu bylo i v jiných řeholních řádech, kde funkce řádových představených zastávali bývalí vyučující na řádových studiích či diecézních seminářích, například úřad strahovského opata v období 1670–1779 zastávali s výjimkou Víta Seipla (†1711) všichni bývalí profesori na arcibiskupském semináři. H. KUCHAROVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum*, s. 138.

¹³³ Jednalo se o: Markvarda z Halberstadtu (†1697, provinčním ministrem 1674–1677, 1682–1684), Ondřeje z Brna (†1694, prov. ministrem 1679–1682, 1684–1687, 1690–1693), Jindřicha Abische z Jihlavy (†1697, prov. ministrem 1687–1690, 1693–1695), Nazaria Francka z Nisy (1652–1733, prov. ministrem 1703–1706), Placida Breüera z Hodonína (1666–1727, prov. ministrem 1711–1714), Ludvíka Antonína Czepanyho z Jihlavy (1668–1732, prov. ministrem: 1714–1717, 1720–1723), Kolomana Kernerera z Olomouce (1672–1735, prov. ministrem 1717–1720, 1723–1726, 1729–1731, 1734–1737), Kryšpína Höhela z Čilče (provinčním ministrem v letech: 1726–1729), Luciána Hlawáčzka z Prahy (1683–1736, prov. ministrem 1731–1734), Václava Pfeffra ze Strakonice (1691–1755, prov. ministrem 1737–1740), Serafina Melchera z Gluchołaz (1693–1763, prov. ministrem 1740–1743, 1746–1749, 1752–1754), Ondřeje Kellera z Brna (1698–1745, prov. ministrem 1743–1746), Serapiona Riedla z Nové Horky (1699–1771, prov. ministrem 1749–1752), Andronika Gedecka z Nového Jičína (1699–1771, prov. ministrem: 1755–1759), Firminiána Beera z Neustadtu an der Waldnaab (1712–1772, prov. ministrem 1759–1762, 1765–1768), Antonína Grimma z Brna (1712–1773, prov. ministrem: 1762–1765, 1768–1771), Simpliciana Siruczka z Bohdalce (1716–1778, prov. ministrem 1771–1774, 1777–1780), Abdona Hauera ze Sedlce (1722–1803, prov. ministrem 1774–1777) a Prokopa Schuberta z Mikulova (1734–1796, prov. ministrem: 1780–1783). *Catalogus studiorum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, fol. 3v–4r, 5v, 6r, 7v, 9r–v, 13r, 17v, 23v, 32r. Životopisy jednotlivých provinčních ministrů jsou uvedeny v biografické příloze knihy M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 400–468.

¹³⁴ Z 1696 kapucínů, kteří úspěšně prošli noviciátem pro kněze, drtivá většina z nich začala studovat i na řádových studiích, jelikož u zkoušky z gramatiky propadlo jen velmi malé množství kleriků (2,8 %). *Catalogus studiorum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, passim.

¹³⁵ Tj. na počátku 50. let (před oddělením slezských kláštřů) a v druhé polovině 60. let 18. století, kdy v česko-moravské provincii působilo přes 800 členů, čímž patřila tehdy k největším v Evropě. Tomu odpovídal i počet studujících kapucínů na řádových studiích pohybující se zejména v 60. letech kolem 200 (mezi 100–110 kleriků-studentů; mezi 90–100 pak bylo kněží-studentů). M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 238–239. Řádové studium se tehdy nacházelo při každém druhém klášteřu česko-moravské provincie, jelikož ta po oddělení šesti slezských řeholních domů (1754) čítala 30 kláštřů, z toho však bylo pět hospiců (Český Brod, Mariánská u Jáchymova, Mělník, Náměšť nad Oslavou, Prostějov), při nichž nemohlo fungovat z důvodu jejich maximální personální kapacity řádové studium.

¹³⁶ Fungování zdejšího filozofického a teologického studia je podrobně věnována pozornost v: K. DOLA, *Kapucyni w Nysie*, s. 156–170.

¹³⁷ *Protocollum seu Liber provinciae*, fol. 159r–340r.

¹³⁸ Výjimkou je klášteř v Praze na Novém Městě na začátku 60. let 18. století, při němž byla zřízena obě studia (viz příloha č. 2). *Protocollum seu Liber provinciae*, fol. 320r, 322r.

měru navštěvovalo cca 13¹³⁹ řeholníků.¹⁴⁰ Obvykle tuto „třídu“ vyučoval jen jeden lektor, od roku 1752¹⁴¹ však byl při teologických řádových studiích ustanoven ještě druhý *viclector* či *secundus lector*. Lektor nebyl vázán na konkrétní řádové studium,¹⁴² ale obvykle se se svým ročníkem, který mu byl svěřen do studijní péče, přesouval, tj. začínal nejdříve jako učitel prvního ročníku filozofie (logiky) a končil jako lektor posledního ročního teologie (viz příloha č. 2).

Soumrak řádových teologických a filozofických učilišť nastává v roce 1783, kdy byly v rámci církevních reforem Josefa II.¹⁴³ zrušeny,¹⁴⁴ jelikož byly tehdy pokládány za zastaralé a výuka na nich neodpovídala osvícenské představě kněze.¹⁴⁵ Od 1. 11. 1783 kapucíni, tak jako příslušníci jiných řeholních společenství, nestudovali filozofii a teologii v rámci formace na řádových seminářích,¹⁴⁶ ale na tzv. generálním semináři¹⁴⁷ (pro Čechy byl zřízen v Praze v Klementinu a pro Moravu v bývalém premonstrátském klášteře v Hradisku u Oloouce), kde výuka podléhala zásadám josefinismu.¹⁴⁸

Závěrem lze shrnout, že řádová studia v českých zemích v raném novověku, a to nejen ta kapucínská, měla solidní úroveň vzdělávání, přestože nebyla veřejnými vysokými školami, byť o „povznesení“ na tuto úroveň se některá z nich neúspěšně snažila. Úroveň a systém měli velice podobný tomu, co bylo tehdy poskytováno na jezuitských středoevropských univerzitách (viz učební látka, veřejné disputatione, tištěné a rukopisné teze atd., lišily se jen

¹³⁹ Tomuto průměrnému počtu studentů odpovídá i přehled kapucínů studujících na řádových studiích filozofie a teologie v Nise, který zhotovil K. Dola pro období 1666–1751. K. DOLA, *Kapucyni w Nysie*, s. 169.

¹⁴⁰ Seznamy studujících kapucínů při jednotlivých učilištích jsou uvedeny ve výročních katalogích česko-moravské provincie. NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 30, kart. č. 132–135, Výroční katalogy česko-rakouské a česko-moravské provincie (1675–1779).

¹⁴¹ *Decretum provinciale, pro Patribus Lectoribus et studiis Provinciae Boëmiæ (...) anno 1752 8. Septembris.*

¹⁴² Fungoval zde tedy jiný systém než na filozofických a teologických fakultách (například na Karlo-Ferdinandově univerzitě) či pražském arcibiskupském semináři, kdy vyučující (profesoři) byli vázáni na konkrétní stolice (například morální teologie, spekulativní teologie, hebrejštiny atd.). I. ČORNEJOVÁ – A. FECHTNEROVÁ, *Životopisný slovník pražské univerzity*, s. XX–XXII; H. KUCHAROVÁ, *Premonstrátská kolej Norbertinum*, passim. Kapucínští lektori tedy nebyli specializováni na konkrétní druh filozofie či teologie.

¹⁴³ Obecné církevní reformy vydané v druhé polovině 18. století, a to nejen ty, které upravovaly dosavadní pravidla řeholního života (zákaz žebrání; *numerus clausus* při přijímání noviců; rušení klášterů atd.), sledovaly cíl plně uplatnit státní svrchovanost nad církevními institucemi, a to i v souvislosti se snahou co nejvíce omezit zahraniční vliv na církevní život v zemi. V ekonomické oblasti byla snaha odstranit překážky, které církevní majetek znamenal pro rozvoj volného trhu. Hranice vztahu státu a církve, tedy meze státních zásahů do církevních věcí, byla vyjadřována josefinskou zásadou, že v církvi všechno kromě osobního duchovního života podléhá státní svrchovanosti. Rudolf SANDER, *České zemské gubernium a církevní záležitosti v době josefinské*, SAP 45/1, 1995, s. 73–130, zde s. 74. K dopadům osvícenských reforem na kapucínský řád podrobněji Marek BRČÁK, *Die böhmisch-mährische Kapuzinerprovinz zur Zeit der aufklärerischen Kirchenreformen*, in: Jindra Pavelková – Kateřina Bobková-Valentová (edd.), *Monasteria abolita. Schicksale der Klostergüter seit der 2. Hälfte des 18. bis zur 2. Hälfte des 20. Jahrhunderts (=Monastica Historia 6)*, St. Pölten (v tisku); TÝŽ, *Působení kapucínského řádu*, s. 253–262.

¹⁴⁴ [Joseph KROPATSCHEK] (ed.), *Handbuch aller unter der Regierung des Kaisers Joseph II. für die k.k. Erbländer ergangenen Verordnungen und Gesetze in einer systematischen Verbindung*, II, Wien 1781, s. 15–18.

¹⁴⁵ K ní blíže: Eduard WINTER, *Josefinismus a jeho dějiny: Příspěvek k duchovním dějinám Čech a Moravy 1740–1848*, Praha 1945, s. 123–135; R. ZUBER, *Osudy moravské církve*, II, s. 136–138, 150–153.

¹⁴⁶ *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boëmiæ*, XXIII, s. 25, 29, 172–173.

¹⁴⁷ Prameny ke studiu kapucínů na generálních seminářích lze nalézt v NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 26, kart. č. 125.

¹⁴⁸ Daniela TINKOVÁ, *Jakobini v sutaně: neklidní kněží, strach z revoluce a konec osvícenství na Moravě*, Praha 2011, s. 42–44.

typem scholastiky, v rámci níž byla výuka podávána).¹⁴⁹ To bylo dáno i tím, že jejich fungování bylo silně inspirováno jezuitskými formačními a vzdělávacími předpisy. Dále řádová studia byla jednou z hlavních oblastí, kterou se nejen kapucíni, ale i další nekontemplativní řeholní řády vedle misijních a pastoračních aktivit důkladně zabývali, jelikož měla připravit jejich kněžské členy hlavně na tyto úkoly. Při studiu struktury kapucínského systému vzdělávání, je třeba též zdůraznit, že řád se snažil najít místo i studijně méně zdatným jedincům, aniž by ovšem utrpěla kvalita vzdělávání určeného pro intelektuálně disponované řeholníky (viz převedení kleriků-studentů, kteří neuspěli u zkoušky z veškeré filozofie na studium morální teologie). Dosavadní výzkum též prokázal, že existence řádového studia při kapucínském klášteře, mj. ovlivňovala velikost a obsahové složení jeho knižního fondu, který tak byl obvykle mnohem větší než u běžných konventů a byl také více zaměřen na vzdělávací literaturu, to se mj. projevovalo i tím, že v nich byly ve větším množství zastoupeny doktorské teze¹⁵⁰ a učebnice.¹⁵¹

¹⁴⁹ I. ČORNEJOVÁ, *Kapitoly z dějin pražské univerzity 1622–1654*, passim. Stejně tomu bylo i v zahraničí, kde k obdobným závěrům došel U. G. Leinsle, a to na příkladu premonstrátského studia v hornorakouském Schläglu. Ulrich Gottfried LEINSLER, *Studium im Kloster. Das philosophisch-theologische Hausstudium des Stiftes Schlägl 1633–1786*, Averdobe 2000.

¹⁵⁰ Stejně tomu bylo ve stejném období i v jiných provinciích, například v polské, kde se dochoval soubor těchto tezí nejen v knihovně, ale i v archivu krakovského konventu, při němž fungovalo teologické studium, na němž ve 30. až 50. letech jako lektori vyučovali mj. i kapucíni z česko-moravské provincie, a to v rámci výpomoci s budováním tehdy nové polské provincie. Archiwum Kapucynów Prowincji Krakowskiej, Archiwum klasztoru w Krakowie, inv. č. 35, *Conclusiones, propositiones ex universa Theologia vel Philosophia* (1749–1803); M. BRČÁK *Působení kapucínského řádu*, s. 251.

¹⁵¹ Matyáš BAJGER, *Knihovny kapucínských klášterů v Čechách a na Moravě*, *Knihy a dějiny* 11–15, 2004–2008, s. 44–62, zde s. 50, 61; Marek BRČÁK – Richard ŠÍPEK, *The Libraries of Capuchin Convents in the Baroque Period*, in: Jakub Zouhar (ed.), *Monastic Libraries between the Middle Ages and the Enlightenment* (=Monastica Historia 5), Brno – Hradec Králové – St. Pölten 2020, s. 36–51, zde s. 44.

Příloha č. 2: Seznam řádových studií filozofie a teologie česko-moravské kapucínské provincie s jejich lektory (1673–1781)¹

Jména kapucínských řeholníků nejsou v příloze zmiňována jednotně. Nejčastěji jsou uváděna v podobě: řeholní jméno,² příjmení³ a lokalita narození,⁴ například Prokop Grinding z Mostu či Nikefor Skalský z Kutné Hory.⁵ Tato varianta respektuje řádovou tradici psaní jmen řeholníků, v rámci níž nebylo v souvislosti s ideály řádové skromnosti u kapucínů běžně užíváno příjmení, a to až do poloviny 20. století (byť už v 19. století se příjmení používalo zcela běžně), a místo něj se používalo k určení řeholníka místo jeho narození (v latinské podobě, s kterou se nejčastěji setkáme v pramenech, například *Abdon Vitofontanus* nebo *Andronicus Neotitschinensis*). Nicméně to neplatí vždy, někdy se lze setkat s tím, že při identifikování řeholníků už i v raném novověku bylo používáno příjmení, a proto uvádím jména řeholníků s oběma variantami. Kapucína lze tedy v příloze dohledat jak podle geografického přídomku, tak i podle příjmení.⁶

¹ Sestaveno na základě: *Protocollum seu Liber provinciae*, fol. 159r–340r; NA Praha, ŘK, Spisy, inv. č. 30, kart. č. 132–135, Výroční katalogy česko-rakouské a česko-moravské provincie (1675–1779).

² Křestní jména řeholníků jsou uváděna převážně v českém překladu z latiny. U těch křestních jmen, která buď vůbec nemají český ekvivalent, nebo není běžně užívány, je jméno řeholníka ponecháno v originálním latinském znění (např. Arnulphus, Felicissimus).

³ Příjmení řeholníků vstoupivších před ustanovením česko-moravské provincie (1673) lze zjistit jen výjimečně (není v pramenech zmiňováno), proto jsou někteří kapucíni uváděni v příloze bez něj, např. Ondřej z Brna či Marián z Dillingenu.

⁴ Názvy zeměpisných lokalit jsou ponechány v dnešním originálním znění, jen u zažitých jmen zahraničních měst používám české ekvivalenty (např. Svídnice, Vratislav).

⁵ Z důvodu nepřetěžování poznámkového aparátu jsou konkrétní zdroje údajů o životě a působení jednotlivých kapucínů uvedeny v BBDR (heslo konkrétní osoby je citováno pomocí permalinku). Databáze byla vytvořena v roce 2009 (je však neustále doplňována) týmem odborníků z různých paměťových a vědeckých institucí pod vedením dr. Kateřiny Valentové-Bobkové a je spravována při Historickém ústavu AV ČR, v. v. i.

⁶ Obdobná situace panovala i v jiných žebrevých řádech, například u servitů, viz Veronika ČAPSKÁ, *Členové servitského řádu mezi anonymitou a věhlasem. Možnosti a meze biografického studia servitských řeholníků*, FHB 26/2, 2011, s. 335–354.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1673	teologie	Praha-Hradčany	Nikefor Skalský z Kutné Hory (†1687) ⁷
	teologie	Praha-Nové Město	Prokop Grinding z Mostu (1642–1690) ⁸
	filozofie	Nisa	Crescentius Pramhoffer z Českého Krumlova (†1680) ⁹
	filozofie	Olomouc	Marián z Dillingenu (†1682) ¹⁰
1674	teologie	Praha-Hradčany	Prokop Grinding z Mostu
	teologie	Praha-Nové Město	Marián z Dillingenu
	filozofie	Nisa	Jan (Damascenus) z Českého Krumlova (†1693) ¹¹
	filozofie	Brno	Ondřej z Brna (†1694) ¹²
	filozofie	Olomouc	Pavlín z Třebiče (†1691) ¹³
1676	teologie	Praha-Nové Město	Marián z Dillingenu
	teologie	Praha-Hradčany	Jan (Damascenus) z Českého Krumlova
	mor. teologie	Chrudim	Demetrius z Günzburgu (†1695) ¹⁴
	filozofie	Nisa	Auxentius Scheiber ze Storzingu (†1702) ¹⁵
	filozofie	Olomouc	Tadeáš z Frank (†1708) ¹⁶
	filozofie	Brna	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy (†1718) ¹⁷
1677	teologie	Praha-Nové Město	Marián z Dillingenu
	teologie	Praha-Hradčany	Jan (Damascenus) z Českého Krumlova
	teologie	Nisa	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	filozofie	Olomouc	Tadeáš z Frank
	filozofie	Brno	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
1679	teologie	Praha-Hradčany	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	teologie	Nisa	Tadeáš z Frank
	teologie- mor.	Praha-Nové Město	Demetrius z Günzburgu
	filozofie	Brno	Prokop Grinding z Mostu
	filozofie	Olomouc	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
1681	teologie	Praha-Hradčany	Tadeáš z Frank
	filozofie	Brno	Prokop Grinding z Mostu
	filozofie	Olomouc	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy

⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000111843>> [cit. 17. 11. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 447.

⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000112041>> [cit. 17. 11. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 451.

⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000112146>> [cit. 17. 11. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 412.

¹⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000111262>> [cit. 17. 11. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 440.

¹¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000112013>> [cit. 17. 11. 2022].

¹² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000111882>> [cit. 17. 11. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 447-448.

¹³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000111750>> [cit. 17. 11. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 449.

¹⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000104039>> [cit. 17. 11. 2022]; Marek BRČÁK, *Demetrius Gynsburgensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 205–206.

¹⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000112175>> [cit. 6. 12. 2022].

¹⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000112074>> [cit. 6. 12. 2022].

¹⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dl?hal~1000112264>> [cit. 6. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1682	teologie	Praha-Hradčany	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	teologie- mor.	Praha-Nové Město	Jan (Damascenus) z Českého Krumlova
	filozofie	Olomouc	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	filozofie	Brno	Serenus Chmelina z Prahy (†1705) ¹⁸
1683	teologie	Praha-Hradčany	Pavлін z Třebíče
	filozofie	Brno	Prokop Grinding z Mostu
	filozofie	Olomouc	Serenus Chmelina z Prahy
1684	teologie	Praha-Hradčany	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	filozofie	Chrudim	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	filozofie	Olomouc	Serenus Chmelina z Prahy
	filozofie	Brno	Nazarius Frank z Nisy (1652–1733) ¹⁹
1686	teologie	Praha-Hradčany	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	teologie- mor.	Praha-Nové Město	Pavлін z Třebíče
	filozofie	Chrudim	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	filozofie	Brno	Serenus Chmelina z Prahy
	filozofie	Olomouc	Nazarius Frank z Nisy
1687	teologie	Praha-Hradčany	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	teologie	Nisa	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	teologie- mor.	Znojmo	Demetrius z Günzburgu
	filozofie	Praha-Nové Město	Serenus Chmelina z Prahy
	filozofie	Olomouc	Nazarius Frank z Nisy
1688	filozofie	Brno	Stanislav Ketzler ze Slezska (1653–1709) ²⁰
	teologie	Praha-Hradčany	Prokop Grinding z Mostu
	teologie	Praha-Nové Město	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	filozofie	Brno	Stanislav Ketzler ze Slezska
	filozofie	Olomouc	Nazarius Frank z Nisy
1690	filozofie	Mikulov	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	teologie	Praha-Hradčany	Prokop Grinding z Mostu
	teologie	Praha-Nové Město	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	filozofie	Mikulov	Auxentius Scheiber ze Storzingu
	filozofie	Olomouc	Nazarius Frank z Nisy
	filozofie	Brno	Stanislav Ketzler ze Slezska
1691	filozofie	Opočno	Narcis Sauer ze Slezska (†1719) ²¹
	teologie	Praha-Hradčany	Nazarius Frank z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	teologie- mor.	Opočno	Tadeáš z Frank
	filozofie	Brno	Narcis Sauer ze Slezska
	filozofie	Olomouc	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi (†1728) ²²
	filozofie	Mikulov	Adam Pavolík z Domažlic (†1724) ²³

¹⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000112486>> [cit. 6. 12. 2022].

¹⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113208>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 446.

²⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113234>> [cit. 6. 12. 2022].

²¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113307>> [cit. 6. 12. 2022].

²² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113378>> [cit. 6. 12. 2022].

²³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113407>> [cit. 6. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1693	teologie	Praha-Hradčany	Nazarius Frank z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	teologie- mor.	Vratislav	Tadeáš z Frank
	filozofie	Brno	Adam Pavolík z Domažlic
	filozofie	Olomouc	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Mikulov	Narcis Sauer ze Slezska
	filozofie	Opočno	Anacletus Rumler z Libavé (1664–1701) ²⁴
1694	teologie	Praha-Hradčany	Stanislav Ketzler ze Slezska
	teologie	Praha-Nové Město	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	filozofie	Brno	Anacletus Rumler z Libavé
	filozofie	Olomouc	Adam Pavolík z Domažlic
	filozofie	Mikulov	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Opočno	Narcis Sauer ze Slezska
1695	teologie	Praha-Hradčany	Stanislav Ketzler ze Slezska
	teologie	Praha-Nové Město	Jan (Chrysostomus) Hurth z Prahy
	teologie	Brno	Adam Pavolík z Domažlic
	teologie	Nisa	Narcis Sauer ze Slezska
	filozofie	Olomouc	Anacletus Rumler z Libavé
	filozofie	Mikulov	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Opočno	Placidus Breüer z Hodonína (1666–1727) ²⁵
1697	teologie	Praha-Hradčany	Narcis Sauer ze Slezska
	teologie	Praha-Nové Město	Adam Pavolík z Domažlic
	teologie	Nisa	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Brno	Dorotej Fischer z Nisy (†1730) ²⁶
	filozofie	Olomouc	Placidus Breüer z Hodonína
	filozofie	Mikulov	Anacletus Rumler z Libavé
1698	teologie	Praha-Hradčany	Narcis Sauer ze Slezska
	teologie	Praha-Nové Město	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	teologie	Mikulov	Anacletus Rumler z Libavé
	filozofie	Brno	Dorotej Fischer z Nisy
	filozofie	Olomouc	Placidus Breüer z Hodonína
	filozofie	Nisa	Roman Hecht z Českého Krumlova (1664–1726) ²⁷
	filozofie	Vratislav	Jiří Antonín Wolarth z Českých Budějovic (1666–1737) ²⁸

²⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113461>> [cit. 6. 12. 2022].

²⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113509>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 450.

²⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113582>> [cit. 6. 12. 2022].

²⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113583>> [cit. 6. 12. 2022].

²⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113686>> [cit. 6. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1700	teologie	Praha-Hradčany	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	teologie	Mikulov	Narcis Sauer ze Slezska
	teologie	Olomouc	Placidus Breüer z Hodonína
	teologie	Brno	Dorotej Fischer z Nisy
	teologie- mor.	Praha-Nové Město	Anacletus Rumler z Libavé
	filozofie	Opočno	František Antonín Ziulak z Jihlavy (1669–1718) ²⁹
	filozofie	Vratislav	Jiří Antonín Wolarth z Českých Budějovic
1701	filozofie	Nisa	Roman Hecht z Českého Krumlova
	teologie	Praha-Hradčany	Jiří Antonín Wolarth z Českých Budějovic
	teologie	Praha-Nové Město	Narcis Sauer ze Slezska
	teologie	Mikulov	Placidus Breüer z Hodonína
	teologie	Nisa	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	teologie- mor.	Brno	Adam Pavolík z Domažlic
	filozofie	Olomouc	František Antonín Ziulak z Jihlavy
1702	filozofie	Opočno	Dorotej Fischer z Nisy
	filozofie	Vratislav	Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy (1668–1732) ³⁰
	teologie	Praha-Hradčany	Jiří Antonín Wolarth z Českých Budějovic
	teologie	Mikulov	Placidus Breüer z Hodonína
	teologie	Nisa	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Praha-Nové Město	Dorotej Fischer z Nisy
	filozofie	Brno	Edmund Reimer z Olomouce (1670–1738) ³¹
1703	filozofie	Olomouc	František Antonín Ziulak z Jihlavy
	filozofie	Vratislav	Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy
	teologie	Praha-Hradčany	Jiří Antonín Wolarth z Českých Budějovic
	teologie	Praha-Nové Město	František Antonín Ziulak z Jihlavy
	teologie	Mikulov	Placidus Breüer z Hodonína
	teologie	Nisa	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Brno	Edmund Reimer z Olomouce
1705	filozofie	Olomouc	Dorotej Fischer z Nisy
	filozofie	Vratislav	Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy
	teologie	Praha-Hradčany	Placidus Breüer z Hodonína
	teologie	Praha-Nové Město	František Antonín Ziulak z Jihlavy
	filozofie	Brno	Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy
1705	filozofie	Olomouc	Koloman Kerner z Olomouce (1672–1735) ³²
	filozofie	Vratislav	Edmund Reimer z Olomouce

²⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113716>> [cit. 6. 12. 2022].

³⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000104062>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 437.

³¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113730>> [cit. 6. 12. 2022].

³² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113729>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 434.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1706	teologie	Praha-Hradčany	Nazarius Frank z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	František Antonín Ziulak z Jihlavy
	teologie	Brno	Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy
	filozofie	Olomouc	Koloman Kerner z Olomouce
	filozofie	Vratislav	Edmund Reimer z Olomouce
	filozofie	Nisa	Ladislav Schmidbersky z Opočna (1674–1713) ³³
	filozofie	Chrudim	Dorotej Fischer z Nisy
1708	teologie	Praha-Hradčany	Ludvík Antonín Czepany z Jihlavy
	teologie	Olomouc	Koloman Kerner z Olomouce
	teologie	Vratislav	Edmund Reimer z Olomouce
	filozofie	Praha-Nové Město	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Brno	Kazimír Flixius z České Lípy (†1723) ³⁴
1709	teologie	Nisa	Ladislav Schmidbersky z Opočna
	teologie	Praha-Hradčany	Edmund Reimer z Olomouce
	teologie	Praha-Nové Město	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	teologie	Olomouc	Koloman Kerner z Olomouce
	filozofie	Brno	Kazimír Flixius z České Lípy
	filozofie	Vratislav	Ladislav Schmidbersky z Opočna
1711	teologie	Praha-Hradčany	Edmund Reimer z Olomouce
	teologie	Praha-Nové Město	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	teologie	Brno	Dorotej Fischer z Nisy
	teologie	Olomouc	Koloman Kerner z Olomouce
	filozofie	Chrudim	Ladislav Schmidbersky z Opočna
	filozofie	Vratislav	Wunibald Poschinger z Javorné (†1720) ³⁵
1712	teologie	Praha-Hradčany	Dorotej Fischer z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	Hyacint Holtzhacker z Vratislavi
	filozofie	Brno	Lucián Hlawáček z Prahy (1683–1736) ³⁶
	filozofie	Olomouc	Kryšpín Höhel z Čilče (1681–1742) ³⁷
	filozofie	Vratislav	Wunibald Poschinger z Javorné
1714	teologie	Praha-Hradčany	Dorotej Fischer z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	Edmund Reimer z Olomouce
	filozofie	Chrudim	Lucián Hlawáček z Prahy
	filozofie	Brno	Wunibald Poschinger z Javorné
	filozofie	Olomouc	Kryšpín Höhel z Čilče
	filozofie	Vratislav	Auratianus Runge z Nisy (1683–1762) ³⁸

³³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113827>> [cit. 6. 12. 2022].

³⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113844>> [cit. 6. 12. 2022].

³⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000113938>> [cit. 6. 12. 2022].

³⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000104053>> [cit. 6. 12. 2022]; *Annales Patrum Capucinatorum Provinciae Boemiae*, XIX, s. 24 (1736 – elogium); Marek BRČÁK, *Lucianus Pragensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 451–454.

³⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114021>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 435–436.

³⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114025>> [cit. 6. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1715	teologie	Praha-Hradčany	Dorotej Fischer z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	Wunibald Poschinger z Javorné
	teologie	Olomouc	Kryšpín Höhel z Čilče
	filozofie	Chrudim	Michael Becher z Karlových Varů (1685–1755) ³⁹
	filozofie	Opočno	Roman Hecht z Českého Krumlova
	filozofie	Brno	Lucián Hlawáček z Prahy
	filozofie	Vratislav	Auratianus Runge z Nisy
1717	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Hlawáček z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Auratianus Runge z Nisy
	teologie	Olomouc	Kryšpín Höhel z Čilče
	filozofie	Chrudim	Longin Kretschmer z Ostrova (1686–1761) ⁴⁰
	filozofie	Opočno	Roman Hecht z Českého Krumlova
	filozofie	Brno	Michael Becher z Karlových Varů
	filozofie	Vratislav	Gerard Schwartz z Olomouce (1686–1755) ⁴¹
1718	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Hlawáček z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Auratianus Runge z Nisy
	teologie	Olomouc	Kryšpín Höhel z Čilče
	teologie	Nisa	Michael Becher z Karlových Varů
	filozofie	Chrudim	Václav Pfeffer ze Strakonice ⁴²
	filozofie	Opočno	Markvard Rieger ze Slezska ⁴³
	filozofie	Brno	Longin Kretschmer z Ostrova
1719	filozofie	Vratislav	Gerard Schwartz z Olomouce
	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Hlawáček z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Michael Becher z Karlových Varů
	teologie	Olomouc	Kryšpín Höhel z Čilče
	filozofie	Chrudim	Václav Pfeffer ze Strakonice
	filozofie	Opočno	Markvard Rieger ze Slezska
	filozofie	Brno	Auratianus Runge z Nisy
	filozofie	Mikulov	Longin Kretschmer z Ostrova
1720	filozofie	Vratislav	Gerard Schwartz z Olomouce
	teologie	Praha-Hradčany	Michael Becher z Karlových Varů
	teologie	Praha-Nové Město	Edmund Reimer z Olomouce
	teologie	Mikulov	Auratianus Runge z Nisy
	filozofie	Chrudim	Rainhard Zaorall z Charvát (1688–1752) ⁴⁴
	filozofie	Opočno	Markvard Rieger ze Slezska
	filozofie	Brno	Longin Kretschmer z Ostrova
	filozofie	Olomouc	Václav Pfeffer ze Strakonice
filozofie	Vratislav	Gerard Schwartz z Olomouce	

³⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114022>> [cit. 6. 12. 2022].

⁴⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114092>> [cit. 6. 12. 2022].

⁴¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114075>> [cit. 6. 12. 2022].

⁴² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114085>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 464.

⁴³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114267>> [cit. 6. 12. 2022].

⁴⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114159>> [cit. 6. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1721	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Hlawáček z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Edmund Reimer z Olomouce
	teologie	Mikulov	Auratianus Runge z Nisy
	filozofie	Chrudim	Rainhard Zaorall z Charvát
	filozofie	Opočno	Markvard Rieger ze Slezska
	filozofie	Brno	Longin Kretschmer z Ostrova
	filozofie	Olomouc	Václav Pfeffer ze Strakonice
1723	teologie	Praha-Hradčany	Auratianus Runge z Nisy
	teologie	Praha-Nové Město	Markvard Rieger ze Slezska
	teologie	Olomouc	Václav Pfeffer ze Strakonice
	teologie	Mikulov	Longin Kretschmer z Ostrova
	filozofie	Chrudim	Severus Palliari z Prahy (1692–1742) ⁴⁵
	filozofie	Opočno	František Siegl z Prahy (1692–1751) ⁴⁶
	filozofie	Brno	Rainhard Zaorall z Charvát
1724	teologie	Praha-Hradčany	Serafin Melcher z Glucholaz ⁴⁷
	teologie	Brno	Markvard Rieger ze Slezska
	teologie	Olomouc	Rainhard Zaorall z Charvát
	teologie	Mikulov	Serafin Melcher z Glucholaz
	filozofie	Praha-Nové Město	Longin Kretschmer z Ostrova
	filozofie	Chrudim	Severus Palliari z Prahy
	filozofie	Opočno	František Siegl z Prahy
	filozofie	Nisa	Klétus Kresta z Přibora (1693–1759) ⁴⁸
1725	teologie	Nisa	Ondřej Keller z Brna (1698–1745) ⁴⁹
	teologie	Vratislav	Illuminatus Palliari z Prahy (1693–1756) ⁵⁰
	teologie	Praha-Hradčany	Markvard Rieger ze Slezska
	teologie	Brno	Rainhard Zaorall z Charvát
	teologie	Olomouc	Serafin Melcher z Glucholaz
	teologie	Mikulov	Longin Kretschmer z Ostrova
	filozofie	Praha-Nové Město	Severus Palliari z Prahy
	filozofie	Chrudim	František Siegl z Prahy
	filozofie	Opočno	Klétus Kresta z Přibora
1725	filozofie	Žatec	Ubald Streit z Lanškrouna (1694–1779) ⁵¹
	filozofie	Nisa	Ondřej Keller z Brna
	filozofie	Vratislav	Illuminatus Palliari z Prahy

⁴⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114164>> [cit. 6. 12. 2022].

⁴⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114239>> [cit. 6. 12. 2022].

⁴⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114231>> [cit. 6. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Serafinus Capricollensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 628–629.

⁴⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114301>> [cit. 6. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Cletus Freybergensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 183.

⁴⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114374>> [cit. 6. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Andreas Brunensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 98–99.

⁵⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114252>> [cit. 6. 12. 2022].

⁵¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114389>> [cit. 6. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Ubaldu Landkronensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 691.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1726	teologie	Praha-Hradčany	Severus Palliari z Prahy
	teologie	Olomouc	Serafín Melcher z Gluchołaz
	teologie	Mikulov	Rainhard Zaorall z Charvát
	filozofie	Praha-Nové Město	František Siegl z Prahy
	filozofie	České Budějovice	Cassiodorus Mentzel z Prudniku ⁵²
	filozofie	Chrudim	Ubald Streit z Lanškrouna
	filozofie	Opočno	Donát Preinl z Kynšperku (1698–1733) ⁵³
	filozofie	Brno	Illuminatus Palliari z Prahy
	filozofie	Nisa	Klétus Kresta z Příbora
1728	teologie	Praha-Hradčany	Severus Palliari z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Rainhard Zaorall z Charvát
	teologie	Olomouc	Serafín Melcher z Gluchołaz
	teologie	Mikulov	Markvard Rieger ze Slezska
	teologie	Vratislav	Ondřej Keller z Brna
	filozofie	České Budějovice	Ubald Streit z Lanškrouna
	filozofie	Chrudim	Klétus Kresta z Příbora
	filozofie	Brno	Illuminatus Palliari z Prahy
	filozofie	Nisa	Donát Preinl z Kynšperku
1729	teologie	Praha-Hradčany	Severus Palliari z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Ondřej Keller z Brna
	teologie	Brno	Illuminatus Palliari z Prahy
	teologie	Olomouc	Serafín Melcher z Gluchołaz
	teologie	Mikulov	Klétus Kresta z Příbora
	teologie	Nisa	Ubald Streit z Lanškrouna
	filozofie	Chrudim	Andronik Gedeck z Nového Jičína (1699–1771) ⁵⁴
	filozofie	Opočno	Florián Emler z Krzeszówa (1698–1752) ⁵⁵
	filozofie	Vratislav	Donát Preinl z Kynšperku
1731	teologie	Praha-Hradčany	Illuminatus Palliari z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Ubald Streit z Lanškrouna
	teologie	Olomouc	Donát Preinl z Kynšperku
	teologie	Mikulov	Klétus Kresta z Příbora
	filozofie	Chrudim	Onuphrius Preinl z Kynšperku (1701–1759) ⁵⁶
	filozofie	Opočno	Serapion Riedl z Nového Horky ⁵⁷
	filozofie	Brno	Andronik Gedeck z Nového Jičína
	filozofie	Nisa	Dorotej Röhner z Vratislavi (1701–1758) ⁵⁸
	filozofie	Vratislav	Florián Emler z Krzeszówa

⁵² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114438>> [cit. 6. 12. 2022].

⁵³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114434>> [cit. 6. 12. 2022].

⁵⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114454>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 405.

⁵⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114478>> [cit. 6. 12. 2022].

⁵⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114519>> [cit. 6. 12. 2022].

⁵⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000112120>> [cit. 6. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 457–458.

⁵⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114556>> [cit. 6. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1732	teologie	Praha-Hradčany	Illuminatus Palliari z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Ubald Streit z Lanškrouna
	teologie	Olomouc	Donát Preinl z Kynšperku Michael Becher z Karlových Varů ⁵⁹
	teologie	Mikulov	Andronik Gedeck z Nového Jičína
	teologie	Vratislav	Florián Emler z Krzeszówa
	filozofie	Chrudim	Onuphrius Preinl z Kynšperku
	filozofie	Opočno	Serapion Riedl z Nové Horky
	filozofie	Brno	Dorotej Röhner z Vratislavi
1733	teologie	Praha-Hradčany	Ubald Streit z Lanškrouna
	teologie	Mikulov	Andronik Gedeck z Nového Jičína
	filozofie	Praha-Nové Město	Florián Emler z Krzeszówa
	filozofie	Chrudim	Mansvetus Liebscher z Prahy (1706–1771) ⁶¹
	filozofie	Brno	Dorotej Röhner z Vratislavi
	filozofie	Olomouc	Serapion Riedl z Nové Horky
	filozofie	Nisa	Elzearius Matiegka z Poříčí
	filozofie	Vratislav	Onuphrius Preinl z Kynšperku
1734	teologie	Praha-Hradčany	Ubald Streit z Lanškrouna
	teologie	Praha-Nové Město	Florián Emler z Krzeszówa
	teologie	Mikulov	Andronik Gedeck z Nového Jičína
	teologie	Brno	Dorotej Röhner z Vratislavi
	filozofie	Chrudim	Mansvetus Liebscher z Prahy
	filozofie	Olomouc	Serapion Riedl z Nové Horky
	filozofie	Znojmo	Primus Dietl z Roudnice nad Labem (1706–1761) ⁶²
	filozofie	Nisa	Elzearius Matiegka z Poříčí
1736	teologie	Praha-Hradčany	Florián Emler z Krzeszówa
	teologie	Praha-Nové Město	Onuphrius Preinl z Kynšperku
	teologie	Mikulov	Andronik Gedeck z Nového Jičína
	teologie	Brno	Elzearius Matiegka z Poříčí
	teologie	Olomouc	Serapion Riedl z Nové Horky
	teologie-mor.	Svidnice	Dorotej Röhner z Vratislavi
	filozofie	Chrudim	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy ⁶³
	filozofie	Znojmo	Primus Dietl z Roudnice nad Labem
	filozofie	Nisa	Mansvetus Liebscher z Prahy
	filozofie	Vratislav	Konstantin Trautmann ze Svidnice ⁶⁴

⁵⁹ Od 6. 12. 1732 ustanoven novým lektorem, z důvodu úmrtí Donáta Preinla. *Protocollum seu Liber provinciae*, fol. 275v.

⁶⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114610>> [cit. 6. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Elzearius Poricensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 228.

⁶¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114612>> [cit. 7. 12. 2022].

⁶² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114628>> [cit. 7. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 451; Jan Ludvík, GADACZ, *Słownik polskich kapucynów*, II, Wrocław 1986, s. 368–369.

⁶³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114665>> [cit. 7. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 419; K. DOLA, *Kapucyni w Nysie*, s. 91.

⁶⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114693>> [cit. 7. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1737	teologie	Praha-Hradčany	Florián Emler z Krzeszowa
	teologie	Praha-Nové Město	Severus Palliari z Prahy
	teologie	Brno	Elzearius Matiegka z Poříčí
	teologie	Olomouc	Serapion Riedl z Nové Horky
	teologie	Mikulov	Andronik Gedeck z Nového Jičina
	teologie	Znojmo	Mansvetus Liebscher z Prahy
	teologie-mor.	Svídnice	Dorotej Röhner z Vratislavi
	filozofie	Chrudim	Primus Dietl z Roudnice nad Labem
	filozofie	Opočno	Remigius Zimmer z Rychnova (1701–1759) ⁶⁵
	filozofie	Vyškov	Jan (Damascenus) Zimmermann z Libochovic (1707–1759) ⁶⁶
	filozofie	Třebíč	Dominik Kettler z Žatce (1708–1781) ⁶⁷
filozofie	Nisa	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy	
filozofie	Vratislav	Konstantin Trautmann ze Svídnice	
1738	teologie	Praha-Hradčany	Dorotej Röhner z Vratislavi
	teologie	Praha-Nové Město	Primus Dietl z Roudnice nad Labem
	teologie	Olomouc	Serapion Riedl z Nové Horky
	teologie	Mikulov	Elzearius Matiegka z Poříčí
	teologie	Znojmo	Mansvetus Liebscher z Prahy
	filozofie	Chrudim	Remigius Zimmer z Rychnova
	filozofie	Opočno	Jan (Damascenus) Zimmermann z Libochovic
	filozofie	Brno	Dominik Kettler z Žatce
	filozofie	Nisa	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy
	filozofie	Vratislav	Prosper Schneider z Prudniku (1704–1775) ⁶⁸
1739	teologie	Praha-Hradčany	Dorotej Röhner z Vratislavi
	teologie	Praha-Nové Město	Primus Dietl z Roudnice nad Labem
	teologie	Olomouc	Mansvetus Liebscher z Prahy
	teologie	Mikulov	Elzearius Matiegka z Poříčí
	teologie	Nisa	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy
	teologie	Vratislav	Prosper Schneider z Prudniku
	filozofie	Chrudim	Remigius Zimmer z Rychnova
	filozofie	Opočno	Vincentius Wathoffer z Kutné Hory (1709–1771) ⁶⁹
	filozofie	Brno	Dominik Kettler z Žatce
filozofie	Znojmo	Firminian Beer z Neustadtu an der Waldnaab (1712–1772) ⁷⁰	

⁶⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114660>> [cit. 7. 12. 2022].

⁶⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114753>> [cit. 7. 12. 2022].

⁶⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114708>> [cit. 7. 12. 2022].

⁶⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114742>> [cit. 7. 12. 2022].

⁶⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114820>> [cit. 7. 12. 2022].

⁷⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114837>> [cit. 7. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 419–420.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1740	teologie	Praha-Hradčany	Primus Dietl z Roudnice nad Labem
	teologie	Praha-Nové Město	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy
	teologie	Chrudim	Remigius Zimmer z Rychnova
	teologie	Olomouc	Mansvetus Liebscher z Prahy
	teologie	Mikulov	Dominik Kettler z Žatce
	teologie	Vratislav	Prosper Schneider z Prudniku
	filozofie	Opočno	Vincentius Wathoffer z Kutné Hory
	filozofie	Brno	Firminián Beer z Neustadtu an der Waldnaab
	filozofie	Znojmo	Sofoniáš Stanzl z Mikulova (1710–1784) ⁷¹
1741	teologie	Praha-Hradčany	Primus Dietl z Roudnice nad Labem
	teologie	Praha-Nové Město	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy
	teologie	Chrudim	Remigius Zimmer z Rychnova
	teologie	Olomouc	Konstantin Trautmann ze Svidnice
	teologie	Mikulov	Dominik Kettler z Žatce
	teologie	Vratislav	Prosper Schneider z Prudniku
	filozofie	Opočno	Sofoniáš Stanzl z Mikulova
	filozofie	Brno	Firminián Beer z Neustadtu an der Waldnaab
	filozofie	Vyškov	Gandulphus Steckl z Hradce Králové (1707–1775) ⁷³
1742	teologie	Praha-Hradčany	Felicissimus Hosper z Nowe Rudy
	teologie	Praha-Nové Město	Firminián Beer z Neustadtu an der Waldnaab
	teologie	Olomouc	Konstantin Trautmann ze Svidnice
	teologie	Mikulov	Dominik Kettler z Žatce
	teologie	Vratislav	Prosper Schneider z Prudniku
	filozofie	Chrudim	Sofoniáš Stanzl z Mikulova
	filozofie	Opočno	Severín Karbasek z Prahy (1712–1759) ⁷⁴
	filozofie	Brno	Gandulphus Steckl z Hradce Králové
	filozofie	Znojmo	Antonín Grimm z Brna
	filozofie	Vyškov	Bonagratia Lambert z Prahy (1710–1773) ⁷⁵
filozofie	Nisa	Zikmund Riqva z Bruntálu (1708–1751) ⁷⁶	

⁷¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114826>> [cit. 7. 12. 2022].

⁷² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114850>> [cit. 7. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 406.

⁷³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114785>> [cit. 7. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Gandulphus Regina Hradecensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 279–280.

⁷⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114859>> [cit. 7. 12. 2022].

⁷⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114875>> [cit. 7. 12. 2022].

⁷⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114782>> [cit. 7. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1743	teologie	Praha-Hradčany	Konstantin Trautmann ze Svidnice
	teologie	Praha-Nové Město	Firminián Beer z Neustadtu an der Waldnaab
	teologie	Chrudim	Sofoniáš Stanzl z Mikulova
	teologie	Olomouc	Prosper Schneider z Prudniku
	teologie	Mikulov	Dominik Kettler z Žatce
	teologie	Brno	Gandulphus Steckl z Hradce Králové
	filozofie	Opočno	Severín Karbasek z Prahy
	filozofie	Kolín	Arnulphus Liebscher z Prahy (1709–1782) ⁷⁷
	filozofie	Vyškov	Bonagratia Lambert z Prahy
	filozofie	Znojmo	Zikmund Riqva z Bruntálu
filozofie	Třebíč	Izák Marcus z Polné (1709–1774) ⁷⁸	
filozofie	Vratislav	Antonín Grimm z Brna	
1744	teologie	Praha-Hradčany	Dominik Kettler z Žatce
	teologie	Praha-Nové Město	Firminián Beer z Neustadtu an der Waldnaab
	teologie	Mikulov	Gandulphus Steckl z Hradce Králové
	teologie	Olomouc	Sofoniáš Stanzl z Mikulova
	teologie	Vratislav	Antonín Grimm z Brna
	filozofie	Chrudim	Severín Karbasek z Prahy
	filozofie	Kolín	Arnulphus Liebscher z Prahy
	filozofie	Opočno	Rajmund Tempel z Kyjova (1715–1787) ⁷⁹
	filozofie	Brno	Zikmund Riqva z Bruntálu
	filozofie	Vyškov	Bonagratia Lambert z Prahy
filozofie	Třebíč	Izák Marcus z Polné	
filozofie	Znojmo	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou ⁸⁰	
1745	teologie	Praha-Hradčany	Firminián Beer z Neustadtu an der Waldnaab
	teologie	Chrudim	Severín Karbasek z Prahy
	teologie	Brno	Zikmund Riqva z Bruntálu
	teologie	Mikulov	Gandulphus Steckl z Hradce Králové
	teologie	Olomouc	Sofoniáš Stanzl z Mikulova
	teologie	Vratislav	Antonín Grimm z Brna
	filozofie	Praha-Nové Město	Bonagratia Lambert z Prahy
	filozofie	Kolín	Arnulphus Liebscher z Prahy
	filozofie	Opočno	Rajmund Tempel z Kyjova
	filozofie	Vyškov	Archelaus Karas z České Lípy (1712–1755) ⁸¹
filozofie	Znojmo	Izák Marcus z Polné	
filozofie	Třebíč	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou	

⁷⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114905>> [cit. 8. 12. 2022].

⁷⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114917>> [cit. 8. 12. 2022].

⁷⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114981>> [cit. 8. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 453; J. L. GADACZ, *Słownik polskich kapucynów*, II, s. 366.

⁸⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114924>> [cit. 8. 12. 2022].

⁸¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114906>> [cit. 8. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1746	teologie	Praha-Hradčany	Zikmund Riqva z Bruntálu
	teologie	Praha-Nové Město	Antonín Grimm z Brna
	teologie	Chrudim	Bonagratia Lambert z Prahy
	teologie	Brno	Severín Karbasek z Prahy
	teologie	Olomouc	Sofoniáš Stanzl z Mikulova
	teologie	Mikulov	Gandulphus Steckl z Hradce Králové
	filozofie	Opočno	Rajmund Tempel z Kyjova
	filozofie	Vyškov	Largus Wentzl z Poličky (1710–1795) ⁸²
	filozofie	Znojmo	Izák Marcus z Polné
	filozofie	Třebíč	Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova (1716–1761) ⁸³
1747	teologie	Praha-Hradčany	Zikmund Riqva z Bruntálu
	teologie	Praha-Nové Město	Antonín Grimm z Brna
	teologie	Brno	Izák Marcus z Polné
	teologie	Olomouc	Kleofáš Bach ze Sokolova (1709–1778) ⁸⁴
	teologie	Mikulov	Bonagratia Lambert z Prahy
	teologie	Vratislav	Arnulphus Liebscher z Prahy
	filozofie	Chrudim	Rajmund Tempel z Kyjova
	filozofie	Opočno	Koloman Jugenitz z Olomouce (1717–1749) ⁸⁵
	filozofie	Znojmo	Largus Wentzl z Poličky
	filozofie	Vyškov	Hubert Spalenský z Černovic (1712–1765) ⁸⁶
1748	teologie	Praha-Hradčany	Zikmund Riqva z Bruntálu
	teologie	Praha-Nové Město	Izák Marcus z Polné
	teologie	Chrudim	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou
	teologie	Olomouc	Kleofáš Bach ze Sokolova
	teologie	Mikulov	Bonagratia Lambert z Prahy
	filozofie	Opočno	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové (1716–1772) ⁸⁷
	filozofie	Brno	Koloman Jugenitz z Olomouce
	filozofie	Vyškov	Hubert Spalenský z Černovic
	filozofie	Znojmo	Largus Wentzl z Poličky
	filozofie	Třebíč	Šalamoun Glaser z Horního Slavkova (1713–1782) ⁸⁸
1748	filozofie	Nisa	Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	filozofie	Vratislav	Rajmund Tempel z Kyjova

⁸² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115022>> [cit. 8. 12. 2022].

⁸³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115004>> [cit. 8. 12. 2022].

⁸⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114883>> [cit. 8. 12. 2022].

⁸⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115121>> [cit. 8. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 434.

⁸⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115057>> [cit. 8. 12. 2022].

⁸⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115107>> [cit. 8. 12. 2022].

⁸⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115090>> [cit. 8. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1749	filozofie	Praha-Hradčany	Izák Marcus z Polné
	teologie	Praha-Nové Město	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou
	teologie	Chrudim	Antonín (Eremita) Heckel ze Svitav (1710–1773) ⁸⁹
	teologie	Olomouc	Kleofáš Bach ze Sokolova
	teologie	Mikulov	Bonagratia Lambert z Prahy
	teologie	Vratislav	Largus Wentzl z Poličky
	filozofie	Opočno	Hubert Spalenský z Černovic
	filozofie	Horšovský Týn	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové
	filozofie	Brno	Lucián Langer z Wysoka (1715–1762) ⁹⁰
	filozofie	Vyškov	Emerich Senger z Kutné Hory (1717–1791) ⁹¹
	filozofie	Znojmo	Šalamoun Glaser z Horního Slavkova
filozofie	Třebíč	Donát Gasgeb z Prosiměřic (1715–1757) ⁹²	
filozofie	Nisa	Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova	
1750	teologie	Praha-Nové Město	Izák Marcus z Polné
	teologie	Praha-Hradčany	Antonín (Eremita) Heckel ze Svitav
	teologie	Brno	Bonagratia Lambert z Prahy
	teologie	Olomouc	Largus Wentzl z Poličky
	teologie	Mikulov	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou
	teologie	Nisa	Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	filozofie	Chrudim	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové
	filozofie	Opočno	Lucián Langer z Wysoka
	filozofie	Horšovský Týn	Simplicián Sirucek z Bohdalce ⁹³
	filozofie	Vyškov	Emerich Senger z Kutné Hory
	filozofie	Znojmo	Šalamoun Glaser z Horního Slavkova
	filozofie	Třebíč	Donát Gasgeb z Prosiměřic
	filozofie	Vratislav	Hubert Spalenský z Černovic
1751	teologie	Praha-Hradčany	Antonín (Eremita) Heckel ze Svitav
	teologie	Praha-Nové Město	Largus Wentzl z Poličky
	teologie	Brno	Šalamoun Glaser z Horního Slavkova
	teologie	Olomouc	Bonagratia Lambert z Prahy
	teologie	Mikulov	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou
	teologie	Vratislav	Hubert Spalenský z Černovic
	filozofie	Horšovský Týn	Simplicián Sirucek z Bohdalce
	filozofie	Chrudim	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové
	filozofie	Opočno	Severianus Rospichler z Vilémova (1718–1763) ⁹⁴
	filozofie	Vyškov	Emerich Senger z Kutné Hory
	filozofie	Znojmo	Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	filozofie	Třebíč	Donát Gasgeb z Prosiměřic
	filozofie	Nisa	Lucián Langer z Wysoka

⁸⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000114928>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115186>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115139>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115128>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115171>> [cit. 8. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení karpucinského řádu*, s. 458–459.

⁹⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115208>> [cit. 8. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1752	teologie	Praha-Hradčany	Antonín (Eremita) Heckel ze Svitav/Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	teologie	Praha-Nové Město	Rajmund Tempel z Kyjova/Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové
	teologie	Chrudim	Izák Marcus z Polné/Hubert Spalenský z Černovic
	teologie	Brno	Bonagratia Lambert z Prahy/Šalamoun Glaser z Horního Slavkova
	teologie	Olomouc	Geminián Gareis z Krásné nad Teplou/Emerich Senger z Kutné Hory
	teologie	Mikulov	Largus Wentzl z Poličky/Donát Gasgeb z Prosiměřic
	filozofie	Horšovský Týn	Simplicián Siruczek z Bohdalce
	filozofie	Opočno	Beno Gedliczka z Prahy (1722–1766) ⁹⁵
	filozofie	Vyškov	Hilarion Müller z Prahy (1721–1769) ⁹⁶
	filozofie	Znojmo	Severianus Rospichler z Vilémova
	filozofie	Třebíč	Edmund Esinger z Perné (1723–1796) ⁹⁷
	filozofie	Nisa	Lucián Langer z Wysoka
	filozofie	Vratislav	Gracián Francke z Glucholaz (1723–1780) ⁹⁸
1753	teologie	Praha-Hradčany	Bonagratia Lambert z Prahy/Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	teologie	Praha-Nové Město	Izák Marcus z Polné/Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové
	teologie	Chrudim	Hubert Spalenský z Černovic/Lucián Langer z Wysoka
	teologie	Brno	Rajmund Tempel z Kyjova/Severianus Rospichler z Vilémova
	teologie	Olomouc	Gandulphus Steckl z Hradce Králové/Emerich Senger z Kutné Hory
	teologie	Mikulov	Largus Wentzl z Poličky/Donát Gasgeb z Prosiměřic
	filozofie	Horšovský Týn	Klaudius Klement z Jihlavy (1723–1762) ⁹⁹
	filozofie	Opočno	Beno Gedliczka z Prahy
	filozofie	Znojmo	Simplicián Siruczek z Bohdalce
	filozofie	Vyškov	Hilarion Müller z Prahy
	filozofie	Třebíč	Deicola Šimana z Horních Moštenic (1723–1800) ¹⁰⁰
	filozofie	Nisa	Edmund Esinger z Perné
	filozofie	Vratislav	Gracián Francke z Glucholaz

⁹⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115273>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115274>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115265>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115282>> [cit. 8. 12. 2022].

⁹⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115316>> [cit. 8. 12. 2022].

¹⁰⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115326>> [cit. 8. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 413–414.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1754	teologie	Praha-Hradčany	Bonagratia Lambert z Prahy/Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	teologie	Praha-Nové Město	Izák Marcus z Polné/Lucián Langer z Wysoka
	teologie	Chrudim	Gandulphus Steckl z Hradce Králové/Simplicián Siruczek z Bohdalce
	teologie	Olomouc	Rajmund Tempel z Kyjova/Emerich Senger z Kutné Hory
	teologie	Mikulov	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové/Donát Gasgeb z Prosiměřic
	filozofie	Horšovský Týn	Klaudius Klement z Jihlavy
	filozofie	Opočno	Beno Gedliczka z Prahy
	filozofie	Brno	Edmund Esinger z Perné
	filozofie	Vyškov	Edvard Göbel z Mikulovic (1725–1773) ¹⁰¹
	filozofie	Znojmo	Hilarion Müller z Prahy
	filozofie	Třebíč	Deicola Šimana z Horních Moštenic
1755	teologie	Praha-Hradčany	Izák Marcus z Polné/ Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova
	teologie	Praha-Nové Město	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové/Simplicián Siruczek z Bohdalce
	teologie	Chrudim	Lucián Langer z Wysoka/Edmund Esinger z Perné
	teologie	Mikulov	Rajmund Tempel z Kyjova/Donát Gasgeb z Prosiměřic
	teologie	Olomouc	Emerich Senger z Kutné Hory/Beno Gedliczka z Prahy
	filozofie	Horšovský Týn	Klaudius Klement z Jihlavy
	filozofie	Opočno	Albertinus Schreiber z Prahy (1724–1778) ¹⁰²
	filozofie	Brno	Edvard Göbel z Mikulovic
	filozofie	Znojmo	Deicola Šimana z Horních Moštenic
	filozofie	Vyškov	Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic (1722–1766) ¹⁰³
	filozofie	Třebíč	Hilarius Langer z Pavlova (1724–1787) ¹⁰⁴

¹⁰¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115333>> [cit. 8. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 415.

¹⁰² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115368>> [cit. 9. 12. 2022].

¹⁰³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115299>> [cit. 9. 12. 2022].

¹⁰⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115336>> [cit. 9. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1756	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Langer z Wysoka/Edmund Esinger z Perné
	teologie	Praha-Nové Město	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové/Deicola Šimana z Horních Moštenic
	teologie	Olomouc	Emerich Senger z Kutné Hory/Beno Gedliczka z Prahy
	teologie	Mikulov	Felix (z Valois) Kremzer z Kyjova/Donát Gasgeb z Prosiměřic
	teologie	Chrudim	Simplicián Siruczek z Bohdalce/Klaudius Klement z Jihlavy
	filozofie	Brno	Edvard Göbel z Mikulovic
	filozofie	Horšovský Týn	Viktor Lippert z Karlových Varů (1728–1797) ¹⁰⁵
	filozofie	Opočno	Hilarius Langer z Pavlova
	filozofie	Vyškov	Osmundus Engbricht z Prahy (1727–1799) ¹⁰⁶
	filozofie	Znojmo	Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic
	filozofie	Třebíč	Albertinus Schreiber z Prahy
1757	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Langer z Wysoka/Hilarion Müller z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Simplicián Siruczek z Bohdalce/Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic
	teologie	Brno	Edmund Esinger z Perné/Edvard Göbel z Mikulovic
	teologie	Olomouc	Beno Gedliczka z Prahy/Klaudius Klement z Jihlavy
	teologie	Mikulov	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové/Deicola Šimana z Horních Moštenic
	filozofie	Horšovský Týn	Viktor Lippert z Karlových Varů
	filozofie	Chrudim	Hilarius Langer z Pavlova
	filozofie	Opočno	Abdon Hauer ze Sedlce (1722–1803) ¹⁰⁷
	filozofie	Znojmo	Albertinus Schreiber z Prahy
	filozofie	Třebíč	Josafat Binder z Dunajovic (1727–1785) ¹⁰⁸
	filozofie	Fulnek	Osmundus Engbricht z Prahy

¹⁰⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115432>> [cit. 9. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Victorius Carolo-Thermensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 700–701.

¹⁰⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115390>> [cit. 9. 12. 2022].

¹⁰⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116690>> [cit. 9. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Abdon Vito-fontanus*, s. 79–81.

¹⁰⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115468>> [cit. 9. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1758	teologie	Praha-Hradčany	Lucián Langer z Wysoka/Hilarion Müller z Prahy
	teologie	Praha-Nové Město	Deicola Šimana z Horních Moštenic/Hilarius Langer z Pavlova
	teologie	Brno	Edmund Esinger z Perné/Edvard Göbel z Mikulovic
	teologie	Olomouc	Beno Gedliczka z Prahy/Klaudius Klement z Jihlavy
	teologie	Mikulov	Simplician Siruczek z Bohdalce/Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic
	filozofie	Chrudim	Albertinus Schreiber z Prahy
	filozofie	Horšovský Týn	Octavius Rabatsch z Brna (1728–1791) ¹⁰⁹
	filozofie	Znojmo	Viktor Lippert z Karlových Varů
	filozofie	Fulnek	Maxentius Simonik ze Znojma (1726–1798) ¹¹⁰
	filozofie	Opočno	Abdon Hauer ze Sedlce
1759	teologie	Praha-Hradčany	Deicola Šimana z Horních Moštenic/Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic
	teologie	Praha-Nové Město	Edvard Göbel z Mikulovic/Viktor Lippert z Karlových Varů
	teologie	Brno	Jakub (de Marchia) Gandler z Hradce Králové/Josafat Binder z Dunajovic
	teologie	Mikulov	Edmund Esinger z Perné/Albertinus Schreiber z Prahy
	teologie	Olomouc	Beno Gedliczka z Prahy/Klaudius Klement z Jihlavy
	filozofie	Chrudim	Abdon Hauer ze Sedlce
	filozofie	Opočno	Alois Straus z Prahy (1732–1770) ¹¹¹
	filozofie	Znojmo	Octavius Rabatsch z Brna
	filozofie	Fulnek	Maxentius Simonik ze Znojma
	filozofie	Kyjov	Libor Rosmeisl z Kraslic (1728–1799) ¹¹²
1760	teologie	Praha-Hradčany	Deicola Šimana z Horních Moštenic/Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic
	teologie	Praha-Nové Město	Edvard Göbel z Mikulovic/Viktor Lippert z Karlových Varů
	teologie	Olomouc	Klaudius Klement z Jihlavy/Abdon Hauer ze Sedlce
	teologie	Mikulov	Edmund Esinger z Perné/Albertinus Schreiber z Prahy
	filozofie	Chrudim	Quartus Schneider z Kučerova (1726–1792) ¹¹³
	filozofie	Opočno	Alois Straus z Prahy
	filozofie	Horšovský Týn	Gothard Preisler ze Šejb (1727–1786) ¹¹⁴
	filozofie	Brno	Josafat Binder z Dunajovic
	filozofie	Znojmo	Octavius Rabatsch z Brna
	filozofie	Fulnek	Anthelmus Hirtmayer z Brna (1730–1801) ¹¹⁵
filozofie	Kyjov	Libor Rosmeisl z Kraslic	

¹⁰⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115538>> [cit. 9. 12. 2022].

¹¹⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115473>> [cit. 9. 12. 2022].

¹¹¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115626>> [cit. 9. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 403.

¹¹² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115573>> [cit. 9. 12. 2022].

¹¹³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115545>> [cit. 9. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 452–453.

¹¹⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115510>> [cit. 9. 12. 2022].

¹¹⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115647>> [cit. 9. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1761	teologie	Praha-Hradčany	Jiří Antonín Suchomel z Českých Budějovic/Josafat Binder z Dunajovic
	teologie	Praha-Nové Město	Edvard Göbel z Mikulovic ¹¹⁶
	teologie	Brno	Viktor Lippert z Karlových Varů/Octavius Rabatsch z Brna
	teologie	Olomouc	Klaudius Klement z Jihlavy/Abdon Hauer ze Sedlce
	teologie	Mikulov	Albertinus Schreiber z Prahy/Gothard Preisler ze Šejb
	filozofie	Praha-Nové Město	Alois Straus z Prahy
	filozofie	Litoměřice	Hermogenes Michel z Chřibské (1731–1793) ¹¹⁷
	filozofie	Horšovský Týn	Gamaliel Bayether z Hostavic (1731–1795) ¹¹⁸
	filozofie	Chrudim	Quartus Schneider z Kučerova
	filozofie	Kolín	Heribert Zagitz z Kunovic (1729–1776) ¹¹⁹
	filozofie	Opočno	Florus Kaderzavek z Prahy (1732–1767) ¹²⁰
	filozofie	Znojmo	Libor Rosmeisl z Kraslic
filozofie	Fulnek	Anthelmus Hirtmayer z Brna	
filozofie	Kyjov	Micheáš Kanheiser ze Žlutice (1722–1799) ¹²¹	
1762	teologie	Praha-Hradčany	Viktor Lippert z Karlových Varů/Josafat Binder z Dunajovic
	teologie	Praha-Nové Město	Edvard Göbel z Mikulovic ¹²²
	teologie	Brno	Albertinus Schreiber z Prahy/Quartus Schneider z Kučerova
	teologie	Olomouc	Abdon Hauer ze Sedlce/Octavius Rabatsch z Brna
	teologie	Mikulov	Klaudius Klement z Jihlavy/Gothard Preisler ze Šejb
	filozofie	Praha-Nové Město	Heribert Zagitz z Kunovic
	filozofie	Litoměřice	Hermogenes Michel z Chřibské
	filozofie	Horšovský Týn	Gamaliel Bayether z Hostavic
	filozofie	Chrudim	Florus Kaderzavek z Prahy
	filozofie	Opočno	Konrád Grundt z Jirkova (1729–1774) ¹²³
	filozofie	Znojmo	Libor Rosmeisl z Kraslic
	filozofie	Třebíč	Marcián Hoffmann z Bartošovic (1727–1805) ¹²⁴
filozofie	Fulnek	Anthelmus Hirtmayer z Brna	
filozofie	Kyjov	Micheáš Kanheiser ze Žlutice	

¹¹⁶ V pramenech uváděn jen jeden lektor teologie, jako druhý lektor teologie vypomáhal Alois Straus z Prahy, který byl zároveň zdejším lektorem filozofie. Zcela mimořádně v letech 1761–1762 tak při novoměstském konventu fungovalo jak teologické, tak i filozofické studium.

¹¹⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115666>> [cit. 10. 12. 2022].

¹¹⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115667>> [cit. 10. 12. 2022].

¹¹⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115637>> [cit. 10. 12. 2022].

¹²⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115661>> [cit. 10. 12. 2022].

¹²¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115673>> [cit. 9. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 445.

¹²² V pramenech uváděn opět jen jeden lektor teologie, jako druhý lektor teologie vypomáhal Heribert Zagitz z Kunovic, který byl zároveň zdejším lektorem filozofie.

¹²³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115672>> [cit. 10. 12. 2022].

¹²⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115578>> [cit. 10. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1763	teologie	Praha-Hradčany	Viktor Lippert z Karlových Varů/Gamaliel Bayether z Hostavic
	teologie	Praha-Nové Město	Albertinus Schreiber z Prahy/Heribert Zagitz z Kunovic
	teologie	Brno	Gothard Preisler ze Šejb/Anthelmus Hirtmayer z Brna
	teologie	Olomouc	Abdon Hauer ze Sedlce/Octavius Rabatsch z Brna
	teologie	Mikulov	Josafat Binder z Dunajovic/Quartus Schneider z Kučerova
	teologie	Znojmo	Libor Rosmeisl z Kraslic ¹²⁵
	filozofie	Litoměřice	Hermogenes Michel z Chřibské
	filozofie	Horšovský Týn	Prokop Schubert z Mikulova (1734–1796) ¹²⁶
	filozofie	Chrudim	Florus Kaderzavek z Prahy
	filozofie	Kolín	Bartoloměj Smrž z Němčic (1731–1800) ¹²⁷
	filozofie	Opočno	Konrád Grundt z Jirkova
	filozofie	Fulnek	Marcián Hoffmann z Bartošovic
1764	teologie	Praha-Hradčany	Viktor Lippert z Karlových Varů/Gamaliel Bayether z Hostavic
	teologie	Praha-Nové Město	Albertinus Schreiber z Prahy/Heribert Zagitz z Kunovic
	teologie	Brno	Octavius Rabatsch z Brna/Anthelmus Hirtmayer z Brna
	teologie	Olomouc	Libor Rosmeisl z Kraslic/Bartoloměj Smrž z Němčic
	teologie	Mikulov	Josafat Binder z Dunajovic/Micheáš Kanheiser ze Žlutic
	teologie	Znojmo	Quartus Schneider z Kučerova/Florus Kaderzavek z Prahy
	teologie	Fulnek	Marcián Hoffmann z Bartošovic ¹²⁹
	filozofie	Litoměřice	Hermogenes Michel z Chřibské
	filozofie	Horšovský Týn	Prokop Schubert z Mikulova
	filozofie	Chrudim	Konrád Grundt z Jirkova
	filozofie	Opočno	Auxilius Starcke z Velenic (1732–1781) ¹³⁰
	filozofie	Kolín	Ezechiel Bunck z Prahy (1734–1788) ¹³¹
filozofie	Třebíč	Štěpán Hunger z Jiřic (1734–1809) ¹³²	
filozofie	Kyjov	Sulpitius Charius z Rakovníka (1735–1789) ¹³³	

¹²⁵ Druhý lektor není v pramenech uveden. Je pravděpodobné, že zde fungoval kurz morální teologie, který nevyžadoval dle provinčních předpisů druhého lektora.

¹²⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115739>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 451.

¹²⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115716>> [cit. 10. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Bartholomeus Niemczicensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 124.

¹²⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115730>> [cit. 10. 12. 2022].

¹²⁹ Druhý lektor není v pramenech uveden (viz poznámka č. 125).

¹³⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115788>> [cit. 10. 12. 2022]; Marek BRČÁK, *Auxilius Wellnicensis*, in: K. Bobková-Valentová – J. Kašpárková (edd.), *Historiam scribere*, II, s. 108–111.

¹³¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115800>> [cit. 10. 12. 2022].

¹³² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115786>> [cit. 10. 12. 2022].

¹³³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dil?hal~1000115784>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 459.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1765	teologie	Praha-Nové Město	Albertinus Schreiber z Prahy/Heribert Zagitz z Kunovic
	teologie	Brno	Octavius Rabatsch z Brna/Florus Kaderzavek z Prahy
	teologie	Mikulov	Josafat Binder z Dunajovic/Micheáš Kanheiser ze Žlutic
	teologie	Praha-Hradčany	Quartus Schneider z Kučerova/Gamaliel Bayether z Hostavic
	teologie	Olomouc	Libor Rosmeisl z Kraslic/Bartoloměj Smrž z Němčic
	teologie	Znojmo	Marcían Hoffmann z Bartošovic/Hermogenes Michel z Chřibské
	teologie	Fulnek	Anthelmus Hirtmayer z Brna/Konrád Grundt z Jirkova
	filozofie	Horšovský Týn	Prokop Schubert z Mikulova
	filozofie	Kolín	Ezechiel Bunck z Prahy
	filozofie	Opočno	Auxilius Starcke z Velenic
	filozofie	Třebíč	Štěpán Hunger z Jiřic
	filozofie	Kyjov	Sulpitius Charius z Rakovníka
	filozofie	Litoměřice	Firmus Schwartz z Jihlavy (1738–1797) ¹³⁴
	filozofie	Chrudim	Secundianus May ze Znojma (1735–1793) ¹³⁵
1766	teologie	Praha-Hradčany	Quartus Schneider z Kučerova ¹³⁶
	teologie	Praha-Nové Město	Prokop Schubert z Mikulova
	teologie	Brno	Octavius Rabatsch z Brna/Florus Kaderzavek z Prahy
	teologie	Olomouc	Libor Rosmeisl z Kraslic/Bartoloměj Smrž z Němčic
	teologie	Mikulov	Josafat Binder z Dunajovic/Micheáš Kanheiser ze Žlutic
	teologie	Znojmo	Marcían Hoffmann z Bartošovic/Hermogenes Michel z Chřibské
	teologie	Fulnek	Anthelmus Hirtmayer z Brna/Konrád Grundt z Jirkova
	filozofie	České Budějovice	Alipius Slanina z Litoměřic (1734–1798) ¹³⁷
	filozofie	Litoměřice	Ezechiel Bunck z Prahy
	filozofie	Horšovský Týn	Jeroným Moris z Řetenic (1737–1791) ¹³⁸
	filozofie	Chrudim	Secundianus May ze Znojma
	filozofie	Kolín	Firmus Schwartz z Jihlavy
	filozofie	Opočno	Auxilius Starcke z Velenic
	filozofie	Třebíč	Štěpán Hunger z Jiřic
filozofie	Kyjov	Sulpitius Charius z Rakovníka	

¹³⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115830>> [cit. 10. 12. 2022].

¹³⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115809>> [cit. 10. 12. 2022].

¹³⁶ Druhý lektor není v pramenech uveden (viz i další příklady níže).

¹³⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115841>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 402–403.

¹³⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115833>> [cit. 10. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1767	teologie	Praha-Hradčany	Quartus Schneider z Kučerova/Hermogenes Michel z Chřibské
	teologie	Praha-Nové Město	Prokop Schubert z Mikulova/Sulpitius Charius z Rakovníka
	teologie	Brno	Micheáš Kanheiser ze Žlutic/Štěpán Hunger z Jiřic
	teologie	Olomouc	Libor Rosmeisl z Kraslic/Marcián Hoffmann z Bartošovic
	teologie	Mikulov	Anthelmus Hirtmayer z Brna
	teologie	Znojmo	Konrád Grundt z Jirkova
	teologie	Fulnek	Bartoloměj Smrž z Němčic
	filozofie	Litoměřice	Ezechiel Bunck z Prahy
	filozofie	Horšovský Týn	Jeroným Moris z Řetenic
	filozofie	Chrudim	Secundianus May ze Znojma
	filozofie	Kolín	Firmus Schwartz z Jihlavy
	filozofie	Žatec	Alipius Slanina z Litoměřic
	filozofie	Opočno	Faustus Albert ze Sušice (1736–1804) ¹³⁹
	filozofie	Kyjov	Heřman Schneider z Postoloprť (1737–1796) ¹⁴⁰
1768	teologie-4. roč	Brno	Micheáš Kanheiser ze Žlutic/Štěpán Hunger z Jiřic
	teologie-4. roč	Mikulov	Anthelmus Hirtmayer z Brna
	teologie – 3. roč	Praha-Hradčany	Prokop Schubert z Mikulova/Secundianus May ze Znojma
	teologie – 3. roč	Olomouc	Bartoloměj Smrž z Němčic/Ezechiel Bunck z Prahy
	teologie – 2. roč	Znojmo	Konrád Grundt z Jirkova
	teologie – 1. roč	Praha-Nové Město	Sulpitius Charius z Rakovníka/Faustus Albert ze Sušice
	teologie – 1. roč	Chrudim	Hermogenes Michel z Chřibské
	filozofie – 3. roč	Horšovský Týn	Jeroným Moris z Řetenic
	filozofie – 3. roč	Žatec	Alipius Slanina z Litoměřic
	filozofie – 2. roč	Opočno	Archelaus Ketter z Žatce (1738–1804) ¹⁴¹
	filozofie – 2. roč	Kyjov	Heřman Schneider z Postoloprť
	filozofie – 1. roč	Litoměřice	Hyacint Prosche z Loukova (1739–1793) ¹⁴²
	filozofie – 1. roč	Fulnek	Archangelus Auftifer z Mikulova (1739–1807) ¹⁴³

¹³⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115903>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁴⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115859>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 424.

¹⁴¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115920>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 407.

¹⁴² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115941>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁴³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115921>> [cit. 10. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1769	teologie – 4. roč	Praha-Hradčany	Konrád Grundt z Jirkova/Secundianus May ze Znojma
	teologie – 3. roč	Olomouc	Bartoloměj Smrž z Němčic/Ezechieľ Buncz z Prahy
	teologie – 3. roč	Mikulov	Marcián Hoffmann z Bartošovic/Štěpán Hunger z Jiřic
	teologie – 2. roč	Praha-Nové Město	Sulpitius Charius z Rakovníka/Faustus Albert ze Sušice
	teologie – 2. roč	Brno	Prokop Schubert z Mikulova/Alipius Slanina z Litoměřic
	teologie – 1. roč	Chrudim	Hermogenes Michel z Chřibské
	teologie – 1. roč	Znojmo	Jeroným Moris z Řetenic
	filozofie – 3. roč	Opočno	Archelaus Ketter z Žatce
	filozofie – 3. roč	Třebíč	Heřman Schneider z Postoloprť
	filozofie – 2. roč	Litoměřice	Hyacint Prosche z Loukova
	filozofie – 2. roč	Fulnek	Archangelus Aufťifer z Mikulova
	filozofie – 1. roč	Horšovský Týn	Mikuláš Donner z Rudolfova (1735–1796) ¹⁴⁴
filozofie – 1. roč	Žatec	Julián Meller z Mikulova (1740–1814) ¹⁴⁵	
1770	teologie – 4. roč	Olomouc	Bartoloměj Smrž z Němčic/Secundianus May ze Znojma
	teologie – 4. roč	Mikulov	Marcián Hoffmann z Bartošovic/Štěpán Hunger z Jiřic
	teologie – 3. roč	Praha-Nové Město	Sulpitius Charius z Rakovníka/Faustus Albert ze Sušice
	teologie – 3. roč	Brno	Prokop Schubert z Mikulova/Alipius Slanina z Litoměřic
	teologie – 2. roč	Praha-Hradčany	Hermogenes Michel z Chřibské/Jeroným Moris z Řetenic
	teologie – 1. roč	Chrudim	Archelaus Ketter z Žatce
	teologie – 1. roč	Znojmo	Ezechieľ Buncz z Prahy/Heřman Schneider z Postoloprť
	filozofie – 3. roč	Litoměřice	Hyacint Prosche z Loukova
	filozofie – 3. roč	Fulnek	Archangelus Aufťifer z Mikulova
	filozofie – 2. roč	Horšovský Týn	Mikuláš Donner z Rudolfova
	filozofie – 2. roč	Žatec	Julián Meller z Mikulova
	filozofie – 1. roč	Opočno	Petr (Regalatus) z Jičína (1742–1812) ¹⁴⁶
filozofie – 1. roč	Třebíč	Venustus Rohr z Prahy (1739–1786) ¹⁴⁷	

¹⁴⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115956>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁴⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115976>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 432.

¹⁴⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116068>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁴⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000115979>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 465.

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1771	teologie – 4. roč	Brno	Prokop Schubert z Mikulova/Alipius Slanina z Litoměřic
	teologie – 4. roč	Mikulov	Sulpitius Charius z Rakovníka/Faustus Albert ze Sušice
	teologie – 3. roč	Praha-Hradčany	Hermogenes Michel z Chřibské/Jeroným Moris z Řetenic
	teologie – 2. roč	Praha-Nové Město	Ezechiel Bunck z Prahy/Archelaus Ketter z Žatce
	teologie – 1. roč	Olomouc	Secundianus May ze Znojma/Heřman Schneider z Postoloprť
	filozofie – 3. roč	Horšovský Týn	Hyacint Prosche z Loukova
	filozofie – 3. roč	Znojmo	Archangelus Auťifer z Mikulova
	filozofie – 2. roč	Chrudim	Julián Meller z Mikulova
	filozofie – 2. roč	Fulnek	Mikuláš Donner z Rudolfova
	filozofie – 1. roč	Litoměřice	Petr (Regalatus) z Jičina
filozofie – 1. roč	Opočno	Venustus Rohr z Prahy	
1772	teologie – 4. roč	Praha-Hradčany	Hermogenes Michel z Chřibské/Jeroným Moris z Řetenic
	teologie – 3. roč	Praha-Nové Město	Ezechiel Bunck z Prahy/Archelaus Ketter z Žatce
	teologie – 2. roč	Olomouc	Secundianus May ze Znojma/Heřman Schneider z Postoloprť
	teologie – 2. roč	Mikulov	Sulpitius Charius z Rakovníka/Faustus Albert ze Sušice
	teologie – 1. roč	Brno	Alipius Slanina z Litoměřic/Archangelus Auťifer z Mikulova
	teologie – 1. roč	Horšovský Týn	Hyacint Prosche z Loukova
	filozofie – 3. roč	Chrudim	Julián Meller z Mikulova
	filozofie – 3. roč	Fulnek	Mikuláš Donner z Rudolfova
	filozofie – 2. roč	Litoměřice	Petr (Regalatus) z Jičina
	filozofie – 2. roč	Znojmo	Venustus Rohr z Prahy
	filozofie – 1. roč	Opočno	Nathanael z Nového Města na Moravě (1745–1784) ¹⁴⁸
filozofie – 1. roč	Třebíč	Vít Strobel z Hostouně (1742–1808) ¹⁴⁹	

¹⁴⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116128>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁴⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116089>> [cit. 10. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1773	teologie – 4. roč	Praha-Nové Město	Ezechiel Bunck z Prahy/Julián Meller z Mikulova
	teologie – 3. roč	Olomouc	Secundianus May ze Znojma/Archelaus Ketter z Žatce
	teologie – 3. roč	Mikulov	Heřman Schneider z Postoloprť/Mikuláš Donner z Rudolfova
	teologie – 2. roč	Praha-Hradčany	Jeroným Moris z Řetenic/Hyacint Prosche z Loukova
	teologie – 1. roč	Brno	Alipius Slanina z Litoměřic/Archangelus Auftifer z Mikulova
	filozofie – 3. roč	Litoměřice	Petr (Regalatus) z Jičína
	filozofie – 3. roč	Znojmo	Venustus Rohr z Prahy
	filozofie – 2. roč	Horšovský Týn	Vít Strobel z Hostouně
	filozofie – 2. roč	Chrudim	Nathanael z Nového Města na Moravě
	filozofie – 1. roč	Opočno	Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic (1743–1813) ¹⁵⁰
1773	filozofie – 1. roč	Fulnek	Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu (1743–1806) ¹⁵¹
1774	teologie – 4. roč	Olomouc	Secundianus May ze Znojma/Archelaus Ketter z Žatce
	teologie – 4. roč	Mikulov	Faustus Albert ze Sušice/Mikuláš Donner z Rudolfova
	teologie – 3. roč	Praha-Hradčany	Jeroným Moris z Řetenic/Hyacint Prosche z Loukova
	teologie – 2. roč	Brno	Alipius Slanina z Litoměřic/Julián Meller z Mikulova
	teologie – 1. roč	Praha-Nové Město	Archangelus Auftifer z Mikulova/Petr (Regalatus) z Jičína
	filozofie – 3. roč	Horšovský Týn	Vít Strobel z Hostouně
	filozofie – 3. roč	Znojmo	Nathanael z Nového Města na Moravě
	filozofie – 2. roč	Opočno	Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic
	filozofie – 2. roč	Fulnek	Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu
	1774	filozofie – 1. roč	Chrudim
1775	teologie – 4. roč	Praha-Hradčany	Jeroným Moris z Řetenic/Mikuláš Donner z Rudolfova
	teologie – 3. roč	Olomouc	Alipius Slanina z Litoměřic/Julián Meller z Mikulova
	teologie – 3. roč	Mikulov	Archelaus Ketter z Žatce/Venustus Rohr z Prahy
	teologie – 2. roč	Praha-Nové Město	Archangelus Auftifer z Mikulova/Petr (Regalatus) z Jičína
	teologie – 1. roč	Brno	Hyacint Prosche z Loukova/Vít Strobel z Hostouně
	filozofie – 3. roč	Znojmo	Nathanael z Nového Města na Moravě
	filozofie – 3. roč	Fulnek	Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu
	filozofie – 2. roč	Chrudim	Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic
	filozofie – 2. roč	Horšovský Týn	Emil Brodau z Mikulova (1744–1783) ¹⁵²
	1775	filozofie – 1. roč	Opočno

¹⁵⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116185>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116156>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116247>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucínského řádu*, s. 417–418.

¹⁵³ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116219>> [cit. 10. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1776	teologie – 4. roč	Praha-Nové Město	Archelaus Ketter z Žatce/Venustus Rohr z Prahy
	teologie – 4. roč	Olomouc	Alipius Slanina z Litoměřic/Julián Meller z Mikulova
	teologie – 3. roč	Praha-Hračany	Archangelus Auftifer z Mikulova/Petr (Regalatus) z Jičina
	teologie – 2. roč	Brno	Hyacint Prosche z Loukova/Vít Strobel z Hostouně
	teologie – 1. roč	Mikulov	Mikuláš Donner z Rudolfova
	teologie – 1. roč	Znojmo	Nathanael z Nového Města na Moravě
	filozofie – 3. roč	Chrudim	Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic
	filozofie – 2. roč	Horšovský Týn	Herluin Auftifer z Mikulova (1745–1815) ¹⁵⁴
	filozofie – 2. roč	Opočno	Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu
	filozofie – 1. roč	Fulnek	Antonius (a Stronkonio) Grösl z Březí (1746–1813) ¹⁵⁵
filozofie – 1. roč	Třebíč	Emil Brodau z Mikulova	
1777	teologie – 4. roč	Praha-Hradčany	Archangelus Auftifer z Mikulova/Petr (Regalatus) z Jičina
	teologie – 3. roč	Brno	Hyacint Prosche z Loukova/Vít Strobel z Hostouně
	teologie – 2. roč	Olomouc	Archelaus Ketter z Žatce/Nathanael z Nového Města na Moravě
	teologie – 2. roč	Mikulov	Mikuláš Donner z Rudolfova
	teologie – 1. roč	Praha-Nové Město	Julián Meller z Mikulova/Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu
	filozofie – 3. roč	Opočno	Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic
	filozofie – 3. roč	Horšovský Týn	Herluin Auftifer z Mikulova
	filozofie – 2. roč	Fulnek	Antonius (a Stronkonio) Grösl z Březí
	filozofie – 1. roč	Chrudim	Simeon Hauner z Žatce (1747–1814) ¹⁵⁶
	filozofie – 1. roč	Znojmo	Emil Brodau z Mikulova
filozofie – 1. roč	Třebíč	Speratus Elgeth ze Sušice (1743–1833) ¹⁵⁷	
1778	teologie – 4. roč	Brno	Hyacint Prosche z Loukova/Vít Strobel z Hostouně
	teologie – 3. roč	Olomouc	Nathanael z Nového Města na Moravě/Adjutus Turnowsky z Jirkova
	teologie – 3. roč	Mikulov	Mikuláš Donner z Rudolfova/Herluin Auftifer z Mikulova
	teologie – 2. roč	Praha-Nové Město	Julián Meller z Mikulova/Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu
	teologie – 1. roč	Praha-Hradčany	Petr (Regalatus) z Jičina/Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic
	filozofie – 3. roč	Znojmo	Emil Brodau z Mikulova
	filozofie – 3. roč	Fulnek	Antonius (a Stronkonio) Grösl z Březí
	filozofie – 2. roč	Opočno	Simeon Hauner z Žatce
	filozofie – 1. roč	Chrudim	Speratus Elgeth ze Sušice
	filozofie – 1. roč	Horšovský Týn	Rembert Koukal z Domažlic (1747–1806) ¹⁵⁸
filozofie – 1. roč	Třebíč	Engelbert Mather z Bruntálu (1747–1817) ¹⁵⁹	

¹⁵⁴ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116214>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵⁵ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116235>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵⁶ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116270>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵⁷ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116274>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵⁸ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116265>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁵⁹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116291>> [cit. 10. 12. 2022].

ROK	TYP	MÍSTO	LEKTOR
1779	teologie – 4. roč	Brno	Mikuláš Donner z Rudolfova/Herluin Auftifer z Mikulova
	teologie – 4. roč	Mikulov	Vít Strobel z Hostouně/Antonius (a Stronkonio) Grösl z Břeží
	teologie – 3. roč	Praha-Nové Město	Julián Meller z Mikulova/Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu
	teologie – 2. roč	Praha-Hradčany	Petr (Regalatus) z Jičina/Josef (a Cupertino) Balderer z Janovic
	teologie – 1. roč	Olomouc	Nathanael z Nového Města na Moravě/Adjutus Turnowsky z Jirkova
	filozofie – 3. roč	Chrudim	Emil Brodau z Mikulova
	filozofie – 3. roč	Fulnek	Simeon Hauner z Žatce
	filozofie – 2. roč	Horšovský Týn	Rembert Koukal z Domažlic
	filozofie – 2. roč	Znojmo	Speratus Elgeth ze Sušice
	filozofie – 1. roč	Opočno	Benignus Fridrich z Jirkova (1747–1818) ¹⁶⁰
filozofie – 1. roč	Třebíč	Engelbert Mather z Bruntálu	
1781	teologie – 4. roč	Praha-Hradčany	Petr (Regalatus) z Jičina/Emil Brodau z Mikulova
	teologie – 4. roč (morální)	Chrudim	Adjutus Turnowsky z Jirkova/Speratus Elgeth ze Sušice
	teologie – 3. roč	Brno	Vít Strobel z Hostouně/Engelbert Mather z Bruntálu
	teologie – 2. roč	Mikulov	Nathanael z Nového Města na Moravě/Rembert Koukal z Domažlic
	teologie – 2. roč	Olomouc	Jucundinus Janko z Nového Šaldorfu/Antonius (a Stronkonio) Grösl z Břeží
	teologie – 1. roč	Fulnek	Herluin Auftifer z Mikulova
	filozofie – 3. roč	Praha-Nové Město	Simeon Hauner z Žatce
	filozofie – 2. roč	Opočno	Benignus Fridrich z Jirkova
	filozofie – 1. roč	Znojmo	Amos Blazky z Prahy (1749–1800) ¹⁶¹
filozofie – 1. roč	Horšovský Týn	Zachariáš Cibulirz z Prahy (1749–1814) ¹⁶²	

¹⁶⁰ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116313>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁶¹ BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116320>> [cit. 10. 12. 2022].

¹⁶² BBDR: <<http://reholnici.hiu.cas.cz/katalog/l.dll?hal~1000116322>> [cit. 10. 12. 2022]; M. BRČÁK, *Působení kapucinského řádu*, s. 468.

Grantová podpora

Tato studie vznikla v rámci programu Univerzity Karlovy s názvem Cooperatio, vědní oblasti „History“.

MAREK BRČÁK

Frühneuzeitliche Ordensstudien der böhmisch-mährischen Kapuzinerprovinz als Alternative zur Hochschulbildung

ZUSAMMENFASSUNG

Der Aufsatz befasst sich mit den privaten theologischen und philosophischen Studien der böhmisch-mährischen Kapuzinerprovinz. Sie erwiesen sich in der Frühen Neuzeit als Alternative zur Hochschulbildung und lassen sich daher mit weiteren Studieneinrichtungen anderer Ordensgemeinschaften vergleichen. Der Aufsatz legt dar, wie die Studien der Kapuzinerorden aussahen (Lehrstoff, öffentliche Disputation, gedruckte und handschriftliche Thesen usw.). Besondere Aufmerksamkeit wird hierbei dem Inhalt des Lehrstoffes zuteil, und zwar unter dem Gesichtspunkt der philosophisch-theologischen Richtung, die man im Rahmen der zweiten Scholastik beim Unterricht der Kapuziner eingeschlagen hatte. Der Aufsatz stellt ferner die philosophischen und theologischen Studien als Teil der Ordensformation dar, einschließlich des Einflusses der Studienergebnisse auf die Karriere der einzelnen Ordensbrüder. Im Anhang zum Text werden die Lektoren vorgestellt und ihre Ordenslaufbahn systematisiert.

Deutsche Übersetzung Wolf B. Oerter

PhDr. Marek Brčák, Ph.D.
Ústav dějin a archiv Univerzity Karlovy
marek.brcaak@ruk.cuni.cz